SAVAITINIS LAIKRAŠTIS "KOVA"
Leidžiamas Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoje.
(Inkorporuota Balandžio 28, 1908 m.)
Prenumerata: Metams į visas dalis svieto $2.00
Pusei metų $1.00
Redaktorius K. Vidikas. Administratorius P. Kurkulis
"KOVA"
229 North 6th Street, Philadelphia, Pa.

KOVA

THE LITHUANIA[illegible] EEKLY "KOVA"
Published e[illegible] riday by
The Lithuanian Socialis[illegible] eration of America.
Yearly subscription; In all[illegible] of the world $2.00.
Advertising rates [illegible] pplication.
K. Vidikas, Editor. [illegible] Kurkulis, Manager.
All comunications shou[illegible] addressed to:
"KOV[illegible]
229 North 6th Street, [illegible]hiladelphia, Pa.

VISŲ ŠALIŲ DARBININKAI, VIENYKITĖS!

Organas Lietuvių Socijalistų Sąjungos Amerikoje.

JŲS NIEKO NEPRALAIMĖSIT, TIK RETĖZIUS!

No. 27 LITHUANIAN TYPOGRAPHICAL L.S.S.A. UNION OF AMERICA 105
PHILADELPHIA, Pa. 7 d. Liepos (July) 1916 m.
Second Class Matter May 17, 1905, at the Post Office at Philadelphia, Pa.
TELEFONAS KEYSTONE, MAIN 29-58.
Metas XII

Mexikos karo pavojus mažėja.

AMERIKOS KARIUOMENĖ TRAUKIASI IŠ MEXIKOS.

Washington. — Karės skyrius praneša, kad Amerikos baudžiamoji ekspedicija, gaudžiusioji Mexikoj Villą ir buvusioji 400 mylių viduj Mexikos, — traukiasi atgal ir jau yra tik 100 mylių nuo Amerikos sienos.

Washingtono diplomatų rateliuose šnekama, kad **prezidentas greičiau sutiktų atšaukti savo kariuomenę iš Mexikos, negu turėti karą su Mexika.** Prezidentas taip-pat išsitaręs, kad **Amerikos kariuomenės buvimas Mexikoj yra bereikalingo susierzinimo priežastis.**

Kivirčai su Mexika užsibaigsią ramiu diplomatijos keliu. Amerikos kariuomenė busianti iš Mexikos atitraukta ir sustatyta ant Mexikos sienos, kad neleidus Mexikos banditams įsiveržti Amerikos pusėn.

Darbininkų vadai mano, kad skaitlingi darbininkų protestai prieš karą padarę didelę intaką į prezidentą.

Išvengimui ar bent atitolinimui karo daugiausia patarnavo Mexikos prezidento Carranzos [illegible] Amerikai. Prezi[illegible] Wilsonas [illegible] reikalavęs, kad Carranza pa[illegible] Amerikos kareivius, ku[illegible] mexikonai paėmė į nelaisvę Carrizalo mušyj. Carranza, Amerikos Darbo Federacijos prezidento Gomperso patariamas, išpildė Wilsono reikalavimą.

MEXIKA NORI TAIKYTIS.

Washington. — Mexikos prezidentas Carranza atsiuntė Suvienytų Valstijų prezidentui Wilsonui savo notą, kurioj švelnia kalba reikalauja, kad Amerika atsiimtų savo kariuomenę iš Mexikos. Kitaip, girdi, vargu bebusią galima išvengti Amerikos kareivių susikirtimų su Mexikos kareiviais.

Carranza išreiškia norą taikytis su Amerika.

MINNEAPOLIO SOCIALISTŲ LAIMĖJIMAI NOMINACIJOJ.

Minneapolis, Minn. — Socialistų kandidatas į majorus d. T. Van Lear nominavimo balsavime gavo beveik trissyk daugiau balsų, negu dabartinis kapitalistų majoras. 13,245 balsai paduota už d. Van Lear ir tik 4,574 balsai už kapitalistų kandidatą.

$330,896,000 ARMIJOS REIKALAMS.

Washington. — Suvienytų Valstijų senatui paduota įnešimas padidinti metinę sumą armijos užlaikymui nuo $140,295,000 iki $330,896,000.

Tas-pats įnešimas reikalauja, kad karo laiku Suvienytų Valstijų prezidentui butų duota teisė paimti karo reikalams by kokią geležinkelių ar laivų sistemą.

UŽTARIA CASEMENTĄ.

Washington. — Senatorius Martin įnešė senatui rezoliuciją, kuriąja prašoma, kad prezidentas Wilsonas užsistotų prieš Anglijos valdžią už pasmerktą mirtin Casementą, airių sukilimo vadą. Rezoliucija reikalauja mirties bausmę atidėti toliau ir Casemento bylą išnaujo perkratyti.

PAKORĖ 4 VILLOS BANDITUS.

Deming, New Mexico. — Amerikos karo teismo nuosprendžiu pakarta keturi Villos banditai, kurie dalyvavo Columbuso miestelio plėšime.

KIEK AMERIKAI LĖŠUOTŲ PAIMTI MEXIKĄ.

Mexikai paimti Amerika turėtų sugaišti bent pusę metų. Tam darbui reikėtų 600,000 kareivių, kaip apskaitliuoja Amerikos karo žinovai. Karas lėšuotų po $2,000,000 kasdien, t. y. $225,000,000 pusei metų. Tuo laiku turėtų žuti 300,000 Amerikos kareivių, ne tiek nuo šuvinių ir durtuvų, kiek nuo tifo ir geltonojo drugio, kurie siaučia Mexikoj. Dauguma-žmonių nuo tifo miršta į 12 valandų.

KUN. B. WHITE ARESTUOTAS UŽ VĖLIAVOS SUDEGINIMĄ.

New York. — Nespėjo kun. Bouck White išeiti iš kalėjimo, kur jis išsėdėjo mėnesį už Amerikos "vėliavos įžeidimą", kaip jis buvo vėl areštuotas už Amerikos vėliavos sudeginimą.

Jis pusantro mėnesio atgal savo "socialės revoliucijos" bažnyčioj laikė tarptautybės apeigas, kur sudegino įvairių tautų ir valstybių vėliavų rinkinį, tarptautybei pagerbti. Sykiu su kitomis vėliavomis papuolė į ugnį ir Amerikos vėliava. Jos sudeginimas buvo paskaityta kun. White'ui už Amerikos vėliavos paniekinimą.

HUGHESO - ROOSEVELTO PIETUS.

Ką Hughes žada darbininkams.

New York. — Republikonų kandidatas į prezidentus Hughes valgė pietus su buvusiuoju "progresistų" partijos kandidatu Rooseveltu. Pastarasis prižadėjo visu kuom remti republikonų partiją šiuose rinkimuose. Buvusis prezidentas Taftas taip-pat siulo savo patarnavimus republikonų partijai.

Darbininkų draugai iš pasikalbėjimų su Hughesu patyrę, jog jis nežada darbininkams jokių naudingų reformų, bet, priešingai, ketina palaikyti baus-mes darbininkams už boikotavimą ir paturėti injunction'us, kuriais streikuojantiems darbininkams atimama visos streikerių teisės.

AM. DARBO FEDERACIJOS NAMAS.

Washington. — 4 d. liepos iškilmingai atidaryta naujas puikus Amerikos Darbo Federacijos namas, kurio pastatymas ir įrengimas lėšuoja $100,000. Atidarymo iškilmėse dalyvavo apie 13,000 unijų atstovų, prezidentas Wilson'as ir Federacijos prezidentas Gompers.

Karas ir darbininkai.

SOCIALISTŲ DARBO PARTIJOS REZOLIUCIJA PRIEŠ KARĄ SU MEXIKA.

New York. — Socialistų Darbo Partijos Pild. Komitetas savo pusmetiniame susirinkime priėmė rezoliuciją prieš karą su Mexika ir nusiuntė ją prezidentui Wilsonui. Be ko kita, rezoliucijoj skaitome:

"Mes aštriausiai smerkiame dabar daromus žingsnius prieš Mexiką, kaipo neteisingą — da daugiau — kriminalį darbą, kuriame šio krašto darbininkai visai neprivalo dalyvauti.

"Mes reikalaujame, kad Suvienytų Valstijų prezidentas kuogreičiausia atsiimtų visą Amerikos kariuomenę iš Mexikos, paliekant Mexikos gyventojams patiems rupintis savo likimu ir visai nepaisant, ar Amerikos turčių klesos reikalai Mexikoj tuomi bus kliudomi ar ne".

CENTRALINIŲ UNIJŲ PROTESTAI PRIEŠ KARĄ.

Brooklyn, N. Y. — Centralinė Brooklyno darbininkų unija, turinti 88,000 narių, pasiuntė prezidentui Wilsonui protestą prieš karą su Mexika.

Tokių protestų prezidentas paskutiniais dienomis gavo — [illegible] Chicagos ir Detroito centralinės darbininkų unijų.

SCRANTONO "PRISIRENGIMO" PARODA.

Scrantono, Pa., militaristai taip-jau buvo suruošę "prisirengimo" (prie karės) parodą-demonstraciją, kuri jiems labai nepavyko. Dirbtuvių, kasyklų, krautuvių, netgi miesto valdžios darbininkai buvo verčiami dalyvauti "prisirengimo" demonstracijoj, bet nė viena darbininkų organizacija nedalyvavo. Neorganizuotų darbininkų irgi buvo joj labai mažai. Demonstracija susidarė iš kapitalistų, kunigų, vaikų ir norėjusiųjų pasivaikščioti moterų.

"New York Call" rašo, kad ant rytojaus Scrantono socialistai laikė protesto mitingą prieš karą. Mitinge lietuviškai kalbėjo d. J. Benis ir angliškai d. Garber'iutė.

AMERIKOS IR MEXIKOS UNIJŲ TAIKOS KONFERENCIJA.

Washington. — Įvyko Amerikos Darbo Federacijos Pild. Kom. konferencija su svarbiausiųjų Mexikos darbo unijų atstovais: L. M. Morones ir S. G. Garcia. Konferenciją sušaukė Darbo Federacijos prezidentas S. Gompers. Darbininkų kova prieš militarizmą, ypatingai prieš rengiamą karą su Mexika, tai buvo konferencijos branduolys. Be to, gana plačiai svarstyta klausimas, kaip įsteigus tarptautinę Šiaurės ir Pietų Amerikos darbininkų federacija.

Tuo tikslu buvo priimta tam tikra deklaracija, dedanti pamatą brolybės ryšiams tarp Amerikos ir Mexikos darbininkų ir vedanti visų Amerikos kraštų darbininkus prie susijungimo milžiniškon tarptautinėn unijon.

New Yorko valstijos Socialistų Partijos suvažiavimas pasiuntė konf-cijai pasveikinimą.

Sustiprinkime agitaciją už "Kovą"!

"Kova" turėtų buti vien rimtas, idėjinis laikraštis, stovintis klesų kovos pamatais; ji turėtų nušviesti visą musų darbininkų socialdemokratijos judėjimą ir buti jųjų vadovu", — toki ir panašus balsai buvo girdėti iš įmtesniųjų draugų lupų perėitais metais, kuomet "Kovos" turinys buvo taisytinas.

Šiandien, man rodosi vargu ar kas begalėtų pasakyti, kad "Kova" nėra tokia, kokia norėta jają matyti.

Dabartinė "Kovos" Redakcija yra pasiryžusi dėti visas pastangas (ir deda!), kad laikraštis dar daugiau tobulintųsi, gerintųsi ir liktų kuojvairiausis savo turiniu, kad galėtų savyje atvaizdinti lietuvių ir viso platuus pasaulio proletariato judėjimą kuoplačiausioje žodžio prasmėje.

"Kovon" nuo šiol įvedama net keli nauji skyriai: gi Jusų, Draugai, rupesčiu tur buti gerinti laikraštį meliziagiškai, daugiau jį išplatinti ir didinti skaitytojų skaičių. Nežiurint visų ikišol dėtųjų administracijos [illegible] —gauti daugiau "Kovai" prenumeratorių, jos [illegible] darbai [illegible] Draugai, Jus visada mums padedate,—padėkite tatai ir "Kovą" plačiau paskleisti. Jus tą galėsite lengvai padaryti, jei tik imsitės už darbo, kaip kad ėmėtės žurnalą užrašinėti. Savo pažįstamus darbininkus, savo gimines ir artimus, kalbinkite, kad parsisiųsdintų "Kovą". Jei kurie išgalite, parsiųsdinkite keliems mėnesiams patys. Jeigu kur matote galėsią "Kovos" pavienių numerių išplatinti, išrašykite jų ir pardavinėkite. Gi jei matote reikalą paskleisti kokį numerį kitą tarp tamsiųjų sluogsnių uždyką, parašykite tik mums atvirutę,—mes pasiųsime desėtką-kitą ekzempliorių dykai. Reikalaukite, kad pas biznierius, kur Jus užeinate, perkate, nuolat butų "Kova".

Sykiu kreipiuosi prie visų musų kuopų agentų, kad pasirupintų apsukriau "Kovą" platinti. Lai kiekvienas agentas gauna nors po 2-3 savaitėj naujus skaitytojus ir tai per metus laikraštis paaugs 5-7 tukstančiais skaitytojų.

Mes turime gauti "Kovai" nors 2-3 tukstančius prenumeratorių, — tuomet galėtume "Kovą" dar labiau pagerinti ir jos formatą žymiai padidinti.

Visi musų simpatizatoriai turėtų atkreipti domą į "Kovos" pagerėjimą ir ją parsisiųsdinti.

Administracija turi atsispausdinusi tam tikrų prenumeratos kortų po 50c. Kiekvienas draugas galėtų tokių kortų po keletą išparduoti. Už 1 tokią kortą prenumeratorius gauna laikraštį per 3 mėnesius laiko.

Padirbėkite, Draugai, duokite mums daugiau skaitytojų! Lai "Kova" kįla ne vien turiniu, bet ir skaitytojų skaičium. "Kova" yra musų visų laikraštis ir mes ją turime pirmojoj vietoj pastatyti. P. Kurkulis,
"Kovos" Adm.

Francuzai muša vokiečius.

RUSAI SUĖMĖ 200,000 AUSTRŲ.

Rusų karo štabas praneša, kad vieną tik 30 birželio dieną jie suėmę nelaisvėn 10,285 austro-vokiečių. Išviso rusai suėmę 200,000 austrų ir vokiečių bėgyj 5 pastarųjų savaičių.

RUSŲ-TURKŲ FRONTE.

Kaukazo fronte rusai, stumdami turkus linkui Baiburto, paėmę 11 vežimų amunicijos ir dvi kanuoles.

Turkai suturėję rusų armiją, kuri irėsi Bagdado linkui.

RUMUNIJOS MAISTO RIAUŠĖSE UŽMUŠTA 4.

Galatze, Rumunijoj, policija nušovė keturis ir sužeidė penkis streikerius laike riaušių, pakeltų delei maisto brangenybės.

SUBMARINO "ANTIS".

Tuli laikraščiai skelbia, buk jau Amerikon atplaukęs tas "milžiniškas vokiečių submarinas", prikrautas visokių tavorų. Tik bėda, kad to submarino niekas nė matė, nė regėjo.

ROOSEVELTAS NORI TAPT GENEROLU.

Roosevelt[illegible] prašosi, kad A[illegible] karo vyriausybė duotų [illegible] jis jau esąs pasiryžęs vesti 12,000 amerikonų į kovą su mexikonais.

AMERIKOS MOTERŲ TAIKOS TELEGRAMA MEXIKIETĖMS.

New York. — Moterų Taikos Partijos Pild. Komitetas pasiuntė telegramą svarbiausiam Mexikos moterų laikraščiui, "La Mugler Mexicana", prašydamas, kad ir toliau tas laikraštis kovotų prieš karą.

KUDIKIŲ PARALIŽIUS NEW YORKE.

New Yorke labai išsiplatino pavojinga limpamoji liga, kudikių paraližius. New Yorke ir Brooklyne nuo jos miršta netoli 100 kudikių savaitėj.

AMERIKONAI GESINA SAN DOMINGO REVOLIUCIJĄ.

Amerikos jurininkai gesina San Domingo revoliuciją. Jie paėmė didžiausius revoliucionierių apkasus. Mušyj užmuštas vienas Amerikos jurininkas.

VOKIEČIAI ATSTUMTI 6 MYLIAS.

14,000 vokiečių pakliuvo nelaisvėn.

Savo pastarųjų dienų užpuolimais prancuzai atėmė iš vokiečių miestelius: Buscourt, Flancourt, Assevillers, Barleux ir Beloy-En-Santerre ir penkis kaimus.

15 mylių fronte į pietus ir žiemius nuo upės Somme prancuzai atmušė vokiečius 6 mylias atgal, atėmė iš jų visą pirmąją apsigynimo liniją ir didesnę pusę antrosios.

Vokiečiai betgi vėl užėmė Verdūno fortą Thiaumont.

Prancuzai paėmė 9,500 vokiečių nelaisvėn, o anglai 4.500. Vokiečiai neteko 12 didžiųjų ir 28 mažųjų kanuolių.

Mušiai nesiliauja ir yra žiauriausios ryšies. Imant vokiečių pozicijas, neužtenka vienų šuvinių, prisieina baigti kovą durtuvais.

Anglai atėmė iš vokiečių La Beisselle ir mušasi su vokiečiais ties Ovillers. Keliose vietose vokiečiai atmušė anglus.

Prancuzams vadovauja gersusis generolas Foch.

Arras'o-Verduno fronte mušasi 1,500,000 vokiečių ir prancuzų, ir veikia 10,000 kanuolių.

RUSAI VENGRIJOJ.

Londonas. — Rusų kavalerijos [illegible] Karpatų kalnus ir įžengė į Vengriją. Rusai, eidami nuo Kimpalungo, minomis suardė dideles austrų amunicijos, ginklų ir maisto sankrovas.

RUSŲ PASISEKIMAI LIETUVOJ.

Rusai pralaužę vokiečių sieną prie Baranovičių, kur paėmę 2700 vokiečių kareivių, 72 oficieriu ir 11 kanuolių, ir prasimušė per dvi vokiečių apkasų linijas.

Rusai giriasi savo laimėjimais prie Višnevskio ežero, Smargunių, Krevo, prie Baltagužių kaimo ir Naručių ežero.

RUSAI SUMUŠTI GALICIJOJ.

Berlynas. — Austro-vokiečiai Galicijoj į pietus nuo Tlumačio sumušė rusus ir 12 mylių ilgio fronte atstumę juos 5 mylias atgal.

ITALAMS SEKASI.

Italai atmušė austrus nuo Pasubio kalno, paėmė Monte Calgari; Monfelcone apylenkėj jie atėmė iš austrų kelius apkasus; suėmė 500 austrų nelaisvėn.

CASEMENT PASMERKTAS MIRTIN.

Londonas. — Sir Roger Casement, vienas airių sukilimo organizatorių tapo pasmerktas mirtin už valstybės išdavystę. Jis buvęs padaręs sutartį su vokiečių valdžia, kuri apsiėmus pristatyti ginklų airių revoliucijai. Bet pirmąjį vokiečių laivą su ginklais nutvėrė anglų valdžia ir susekė visą suokalbį, užgniaužė revoliuciją, o josios vadus vienus sukišo į kalėjimus, kitus mirtim nuteisė. Ištikrųjų tas sukilimas nebuvo vokiečių sukeldintas, o Airijos gyvenimo sąlygų iššauktas.

Chicagoj, bešaudant 4 liepos, užmušta 8 žmonės ir sužeista 190.

ANTRASAI "N. G." NUMERIS.

Visi musų agentai ir platintojai, kurie apsiėmėte žurnalą ir ateityje platinti, malonėkite kuogreičiausia priduoti mums savo užsakymus antramjam žurnalo numeriui, kad žinotume kiek ekz. reikalinga spausdinti.

Visų kuopų prašome atkreipti atidą į "N. G." platinimą pavieniais numeriais. Tai geriausis žurnalo išplatinimui budas. Kuodaugiau mes išparduosime pavienių numerių, tuo plačiau paskleisime liaudyje musų idėją ir užtikrįsime tolimesnį žurnalo leidimą.

Platintojams duodame 35%. P. Kurkulis, Adm.

MUSŲ DIDVYRIAI.

Draugas Karolis Lybknechtas nuteistas dviem ir pusei kalėjimo metų. Sunus pasirodė vertas savo didžiojo tėvo Viliaus Lybknechto, kuris 45 metai atgal delei savo protesto prieš karą su Prucuzija ir prieš Alzas-Lotaringijos anneksiją, buvo nuteistas kartu su Bebeliu trims metams tvirtovės. Karoliui Lybknechtui neįstengė valdžia primesti tiesiog "valstybės išdavimo" — jį nuteisė už jo rengimą. Ištikrųjų jis buvo nuteistas už tai, kad iš pat karo pradžios griežtai prieš karą stojo. Jis išdrįso eiti ir prieš partijos vadovų didžiumą, kuomet jie nuėjo imperialistiniui karui, valdžiai ir buržuazijai tarnaut ir tuo budu sumindžiojo tarptautinės s.-d. principus ir socialistų kongresų nutarimus. Jis neišsigando nė to, kad buvo apvilktas kareivio mandiera, ir visą laiką augštai iškėlęs nešė nesuteptą senąją musų vėliuvą. Jo kalbos Vokietijos reichstage ir Prusų seime — tai buvo baisus kapitalistams ir valdžiai aikštėn traukimas biauriausių jų darbų ir darbelių, tai buvo drąsus ličynos traukimas nuo visų veidmainių, žmonių mulkintojų ir išnaudotojų veidų. "Nuleiskite ginklus, atstatykite juos prieš savo prispaudėjus savo krašte!" — sušuko jis Prusų seime. Jis kartu su savo draugų saujele ne buržuazijos ir valdžios susimylėjimo maldavo, o kreipėsi į darbininkų minias ir jas šaukė į kovą. Tos minios suraišiotomis rankomis ir kojomis jau pradėjo augštyn kelti savo galvą ir traukyti pančius. Jos stojo Vokietijoj į atvirą kovą. Jų pryšakyj ėjo Lybknechtas su draugais. Delto jau seniai šaukė buržuazijos spauda, kad jis — "tėvynės išdavėjas", kad jo vieta kalėjime, kad reikia jam galas padaryti. Ilgą laiką jį saugojo tiktai atstovo nepaliečiamybė. Bet kuo blogesnė darosi valdžia už karo valdžią, kad ji negalėtų kojomis sumindžioti tos nepaliečiamybės? Juk abi kovojanti del "laisvės ir demokratijos" reikalų, abi pavergtąsias tautas "liuosuojanti!"

Lybknechtas buvo areštuotas Berlyne per gegužės 1 d. demonstraciją. Ten jis drąsiai, viešai kalbėjo didelei darbininkų ir darbininkių miniai, ką davė žmonėms karas, šaukė protestuot prieš jį. Jis žinojo, kas jo laukia, vienok nebėgo nuo pavojaus. Kaip ir Rusijos bašibuzukai, šoko ant jo policistai. Jis nesidavė. Spėka jį paėmė ir nugrudo į kalėjimą. Teisė. Teismas, kaip paprastai tokiam atsitikime, viena komedija buvo. Davė jam kalėjimą, o ne tvirtovę, kad butų galima atimt nuo jo kai-kurias teises — uždraust advokatauti. Vienok atstovo teisių neatėmė. Neatėmė, nes bijojo, kad rinkėjai vėl jo neišrinktų: taip atsitiko 1872 metais Bebelį nuteisus ir atėmus nuo jo atstovo teises.

Įgrudo d. Lybknechtą į kalėjimą. Tai mums ne naujiena ypatingam šitam "liuosuojamam" kare. Ne vienoj Vokietijoj mes tai matome, o visur. Atsiminkime penkių Rusijos s.-d. dumos atstovų nuteisimą amžinam Sibiro trėmimui ir visų teisių atėmimui. Atsiminkime nuteistąjį trims katorgos metams draugą Macleaną, metams — dd. Macdougalą ir Maxtoną ir daugybę kitų — "laisvojoj" Anglijoj. Atsiminkime Prancuzijos, Italijos areštus... Pagaliaus, tas-pats likimas ištinka ir neutralių kraštų kairiuosius socialistus. Švedijos kairieji socialistai nutarė visuotiną streiką apskelbt ir įvairių kitų sevoliucinių priemonių pavartot, jei jų kraštas įsimaišytų į karą. Jie išleido savo manifestą. Už tai buvo areštuotas ir nuteistas trims metams kalėjimo parlamento atstovas s.-d. Hoeglund, sindikalistas Ojelund — dviem metam ir s.-d. Heden — vieneriems metams...

Musų draugus visus gruda į kalėjimus už jų gynimą darbininkų klesos reikalų ir skelbimą karo karui. Ir čia mus veikiausia tas pats ištiks. Vienok delto mes neturime nuleisti rankų, neturime paisyti visokių pašiepimų, o šventai atlikti savo pareigas. Minimieji draugai tesie mums pavyzdys!

New Yorko valstijos socialistų suvažiavimas priėmė rezoliuciją, nuoširdžiai sveikinančią d. Karolį Lybknechtą už jo drąsią kovą po tarptautinio socializmo vėliava prieš militarizmą.

Berlyne, Štutgarte, Leipcige ir kitose vietose vokiečių darbininkai darė didelių protesto demonstracijų. Berlyne 10 esą sužeista, 50 areštuota.

ŽEMAITĖ.

NEPRAŠYTIEMS GLOBĖJAMS.

Kitą sykį viename sodžiuje buvo piemenė Petronė vardu.

Visų sodiškių buvo niekinama, išjuokiama, dagi kartais ir iškoliojama.

Ant nelaimės, liko ji našlaitė, nebeliko niekam nė žodelio už ją užtarti.

Vienas sodiškis, Baltrus, taippat buvo visų pirštais badomas, kaltinamas už nežinomas nedorybes, persekiojamas už teisybę; toks Baltrus pasigailęs visų stumdomos Petronės, pasitaręs su savo pačia, priglaudė ją prie savęs.

Visu kuomi ją aprupino, visuomet geru žodžiu jai patarė, širdingai su ja apsiėjo.

Daug geresnis liko Petronės padėjimas.

Ji pažino savo globėjų gerą širdį, pamylėjo juos ir susigyveno, kaip giminės, kaip tikri saviškiai, lygu viena šeimyna.

Nedorieji kaimynai, pamatę, kad Petronė gavo sau globėjus ir užtarėjus, gavo geresnį buvį, pavydėdami nežinia kam: Petronei ar Baltrams, ėmė išsižioję šaukti:

— Žiurėkit, kokia ta musų piemenė liko nelaiminga: pakliuvo pas tuos nedorėlius Baltrus, žiurėkit, kaip ją tenai skriaudžia, pavergę, juodžiausius darbus atlikti spaudžia, kaip su kokia verge apsieina. Mes turim užsistoti, turim neduoti, pavergti, juk tai musų piemenė!

Išgirdusi Petronė nusikvatojo:

— Mat, kame buvę užtarėjai, kokia jų gera širdis! Vakar-užvakar stumdė, pravardžiojo, šunis ant manęs karstė; dabar, turbut, iš pavydo kitaip prabilo. Ir ji pasipriešindama sušuko:

— Neprašau jusų globos, nė jusų užtarimo,—man geriau Baltrams vergauti, ne ko jums pataikauti; už jusų gerą širdį jums visiems išgrauš!

* * *

Perskaičius laikraščiuose tautininkų mielaširdingą pasigailėjimą manęs, vargstančios Bulotų vergijoje, "čeverykus čystijant, guzikėlius segiojant", noriu pasakyti, kad gerieji tautininkai neteisingai mano vargus apskelbė; nes čeverykų neteko čystyti, bet kelnes tekò sulopyti; mat, viską gerai nesuuodė. Man tai pranešus, manau suteiksiu tautininkams daugiau medžiagos, pažadėtam tolimesniam skelbimui mano vargų.

Toks tautininkų gailestingas riksmas aiškiai man primena Petronės piemenės istoriją ir jos pasipriešinimo žodžius atkartoju:

— Neprašau jusų globos, nė jusų užtarimo, man geriau viršiau paminėtu budu Bulotams vergauti, ne ko jums pataikauti... Už jusų gerą širdį jums visiems išgrauš!

SVEIKI-GYVI, DRAUGAI IR DRAUGES.

(Iš Philadelphijos prakalbų 25. VI.)

...Iš visų pusių aš gaunu nuoširdžių sveikinimų ir linkėjimų. Susitinku su visai nepažįstamais, bet taip artimais draugais ir draugėmis; netikėtai susiduriu su vienu, kitu pailsusiu, apsivilusiu, rankas nuleidusiu, dargi savo senųjų idealų išsižadėjusiu; bet visi nuoširdžiai tiesia savo ranką ir džiaugiasi, kad mums vėl teko pasimatyti... Ačiu draugams ir draugėms už tokį nuoširdų priėmimą. Ačiu, kad neužmiršote manęs, kad-ir per taip ilgą laiką aš beveik jokių gyvybės ženklų negalėjau paduot. Ačiu tariu draugams ne tik savo vardu, bet ir tų, kuriuos panašus į mano likimas ištiko. Be tos užuojautos ir pagalbos, kurios mes visuomet turėjome iš Amerikos draugų pusės, ne vienas musų nebutų galėjęs išturėti tų baisiųjų dvasios ir kuno kančių, kurios reikėjo pakelti. Šimtą kartų lengviau pakelti didžiausi niekinimai, kuomet žinai, kad yra draugų, kurie tave užjaučia, kurie pasiryžę viską padaryt, kad tik palengvinus tavo naštą... Tuomet kartais dargi didžiuojiesi tais retėžiais, kuriais tavo kojas surakino, didžiuojiesi, kad tau išpuolė iki dugno išgerti ta kartybių taurė, kuria musų neprieteliai nori užnuodyti visą musų gyvenimą... Ačiu, draugai ir draugės, už tokį šiltą, malonų atminimą. Tikiuosi, kad ir kitų draugų taip-pat nėkuomet neužmiršite, o jų yra šimtai, tukstančiai tuose baisiuose kalėjimų urvuose ir Sibiro taigose. Įvairių tautų, įvairių tikybų socialistai ten del tų-pačių idealų kenčia, nesiskirsto pagal tautų, kuo galėdami, vieni kitus remia, [illegible] ir mums reikią [illegible] tarptautiniais socialistų [illegible] ir visiems lygiai [illegible] galbos ranka.

Ačiu taip-pat draugams ir draugėms tariu L. S. D. P. vardu. Šįmet sukanka 20-metinės jos sukaktuvės, ir, galbut, mes turėsime progos geriau susipažinti su jos praeitimi ir pamatysime, kiek daug padėjo Amerikos draugai sunkų jos darbą varyti.

Džiaugiuosi aš, kad bent dalinai galėsiu atsidėkoti draugams, čia dirbdamas. Ne vienas draugas ant manęs rugojo, kam aš anksčiau neatvažiavau ir apskritai kam L. S. D. P. neatsiuntė čia tinkamų žmonių. Bet ką daryti, jei nebuvo ko siųsti? O aš ir vienas, antras mano draugų rašytojų ir organizatorių, kurie nenuleido raudonosios vėliavos, ten tiek darbo turėjo, kad negalėjo nė manyt keliaut į tolimą Amerikos šalį. Tik ištikusi karo audra, kurios galo da nematyti, galėjo mane laikinai čia atvaryti. Draugai mums nurodinėjo, kad čia esama labai plačios dirvos, o vadovų nėsą; tuo tarpu, sako, čia esanti derlinga dirva, nes galima atvirai veikti, nėra tokio pavojaus, negręsia už mažiausią daiktą kalėjimas... Bet, musų supratimu, tas menkas revoliucionierius ir socialdemokratas, kuris nuo pavojaus bėga. Ar neturėtų paskui darbininkai teisės mesti mums tokį skaudų apkaltinimą:

Kada gi priešai stvėrė draskyt
mus apnikę,
Jus, kaip niekšai, pabėgot,
mus vienus palikę.

Kas butų, jei visi nuo to pavojaus bėgtų, jei tik ir žiurėtų, kaip savo kailį išgelbėjus, šiltų vietelių įgijus? Tuomet reikėtų "amžiną atsilsį" užgiedot visam Lietuvos ir Rusijos darbininkų judėjimui; tuomet ir kitur mes neturėtume tų galingų darbininkų organizacijų, neturėtume tų laisvių (kad-ir tankiai kableliuose "laisvių"), kuriomis dabar naudojamės. Pirmieji žingsniai visur buvo sunkus, daug aukų reikalavo. Visos tos laisvės reikėjo iškovot. Mes neturime to užmiršti ir neturime baidytis to pavojaus ir tų aukų. Kartais tie persekiojimai, kalėjimai ir kartuvės pačios savaimi daugiau padaro, daugiau darbininkams akis atidaro, negu šimtai prakalbų ir įvairių raštų.

Antra vertus, ir socialistų rašytojų, ir susipratusių darbininkų čia ne mažiau, kaip Lietuvoj ir Rusijoj (kalbu apie lietuvius). Jus išlaikot bent penkis socialistų laikraščius; jus turite netoli trijų tukstančių organizuotų socialistų; atvirai veikiate įvairiose draugijose... Lietuvoj kol-kas ir svajot apie tai negalima. Viena, ko čia nėra, — tai tos dvasios, kuri ten viešpatauja. Šitam dolerio krašte ir į socialistų eiles jo dvasia įsiskverbė ir ji labiausia suturi jį, drumsčia vandenį, sparnus pakerta. Visi draugai, su kuriais man teko susidurti, sako: "Čia ne tas, kaip Europoj. Pabusi — ir pats kitokios dvasios pasidarysi"... Taip, nėra tokių galiunų, kurie visą gyvenimą galėtų pakreipt į kitą pusę. Greičiau tas gyvenimas tave pakreips, perdirbs ant savo kurpalio, apkarpys sparnus, susiaurįs troškimus. Tai aš žinojau ir Europoj budamas ir, be kitų priežasčių, ir delto nenorėjau važiuoti į Ameriką. O atvažiavęs čia, nemanau ilgam likti: kaip tik bus galima, tuoj grįšiu prie to darbo, kuris erškėčiais išklotu keliu eina, kuris taip daug nuo žmogaus reikalauja [illegible] mažai duoda, kuris pil[illegible] pavojaus ir neramumo. Užtat jisai suteikia sielai ramumo; jisai leidžia žmogui pergyvent tokių [illegible] valandų, kokių kiti per visą savo gyvenimą nemato. Ta kova, tie retėžiai suėda žmogaus kuno spėkas, bet jo dvasios spėkos nematytai užauga, ir jis gali daug daugiau atlikti. Geriau man pilnu gyvenimu gyventi dešimtį metų, negu merdėti kelias dešimtis. Ir darbininkų klesai per tą dešimtį metų kartais daugiau naudos galima atnešti, negu merdėdamas per kelias dešimtis.

Taip, draugai ir draugės, aš negaliu pasižadėti ilgam Amerikoj likti. Tikiuosi dargi, kad ne aš vienas iščia iškeliausiu atgal į Europą, o su vienu, kitu draugu palydovu, kurie galų-gale pripažįs mano pažiuras teisingomis, užsikrės Europos kovotojų dvasia ir norės ne tik žodžiais ir doleriais, o taip-pat gyvu darbu paremti musų didžiąją kovą. Kuomet gi ten vėl užeis audra, da didesnė ir galingesnė, negu neseniai buvusioji, (o ilgai jos nebereikės laukti) tuomet ir čia sudrebės oras, ir darbininkų dvasia ims busti. Nežiurint to didžiojo krizio, kuris ištiko Europos socialistus, nė vienas pamatinių jų principų nebuvo sugriautas. Antraip, iš dabartinio krizio, iš dabartinės audros ir socialistų dalies puolimo, mes išeisime atsinaujinę ir, galbut, tvirtesni. Aš nė valandėlei neabejoju, kad visos Europos darbininkams ne laisvių ir gerovių atnešė šitas karas, o da didesnę proletarizaciją, da baisesnio išnaudojimo, da sunkesnių mokesčių, didesnių nelaisvių, aštresnės klesų kovos. Taip-pat bus ir Amerikoj. Tai turės suteikt kitokios dvasios — revoliucijos dvasios — Europos darbininkų judėjimui. Sutvirtės kairieji revoliuciniai s.-d. — jau dabar mes tai matome. Galų-gale tai atsilieps ir Amerikoj. Kova del socializmo — tai bus Vakarų Europos ir Amerikos socialistų keliarodis, del demokratinės respublikos — Rusijos keliarodis.

Kad pagilinus klesinį lietuvių darbininkų susipratimą; kad padėjus jiems tvirčiau savo kojomis atsistoti, kad sutvirtinus klesines jų organizacijas, kad išnaikinus tautinės buržuazijos intaką į darbininkus ir įskiepijus jiems tarptautinės revoliucinės s.-d. dvasios, kad bent kiek nusilpninus dolerio dvasios viešpatavimą musų draugų eilėse, kad uždegus plačias darbininkų minias didžiojo musų idealo troškimais, — ir bus nukreiptas visas mano veikimas. Aš vienas, žinoma, nieko negalėsiu atsiekt. Reikia, kad kiti draugai, tais pačiais troškimais vedini, padėtų. Delto meskime, draugai ir draugės, į šalį savo snaudulį! Visi ir visos, kuo kas galėdamas, prisidėkime prie to didžiojo darbininkų klesos išsiliuosavimo darbo! Tas išsiliuosavimas tai bus kartu ir visos visuomenės išliuosavimas nuo dabartinės visuomenės puvėsių, moralio (doros) puolimo ir baisiųjų dabartinių karų. O reikia atsiminti, kad dabartinis pasaulio karas, tai ne paskutinis, o pirmutinis didysis, baisusis imperialistinis karas. Revoliuciniai tarptautiniai Europos socialistai, kurių pilni kalėjimai dabar visur prigrusti, tesie mums pavyzdys!

V. Kapsukas.

KUR TA VIENYBE

Įsidėmėkit, ką pasakoja Kavolienė apie klerikalų šelpimo komitetus. Įsidėmėkite tai visi darbininkai, be pažiurų skirtumo, nes visų jusų artimųjų panašus likimas. Įsidėmėkite juo labiau, kadangi tai pasakoja, kaip pats Kemėšio "Darb-kas" pripažino, tikra katalikė. Voroneže, kur ji pragyvenusi 9 mėnesius, štai kaip rupinasi klerikalų draugija pabėgėliais: **"Žmonių gyvenimas esąs labai baisus, badas ir vargas didžiausias.** Žmonės gyvena sklepuose susikimšę, guli ant žemės, ant biskutį pakratytų šiaudų, bet ir tie supuvę ir drėgni. Dienos šviesos visiškai nejeina, o jei kiek ir įeina, tai visai per mažą plyšiuką; nuo sienų vanduo teka, oras labai tvankus. Žmonės murzini, geltos aptraukti; ligonių randasi daugybė, ypač tarpe mažų vaikučių. **Žmonės skundžiasi ant komitetų, kad su jais žiauriai elgiasi, ant ligonių visai neatkreipia atydžios, maistą gauna labai prastą ir to paties labai mažai, vientik po 20 kap. į dieną, o maistas yra neišpasakytai brangus".** Taip rašo klerikalų komitetų garbintoja "Vien. Liet." N 26. Nenuostabu, kad tai žmonai, kuri savo akimis visa tai matė, kalbantis su "Ateities" korespondentu, išsiveržė tokių žodžių: tai **vagių komitetas!** Jis "žiauriai apsieina su biednais žmonėmis ir tik šelpia savo gimines, švogerius, pusseseres ir turtingus, o biednais mažai rupinasi. Trumpai sakant, tai yra vagių komitetas".

Ir ne viena Kavolienė taip kalba. **Visos atvažiavusios iš Lietuvos į Ameriką beturtės, kurios matė tų komitetų veikimą, visi beturčių, kad ir tikrų katalikų, laiškai tą patį sako.** Karui pasibaigus jie rengiasi visam pasauliui apskelbt apie savo skriaudas.

Visai ką kitą sako inteligentų laiškai, ypatingai tų, kurie gauna iš klerikalų komitetų ne po 20 kap. dienai, o po 15 rub., ką kita sako klerikalų bičiuoliai: Šalčiai, Martus ir, žinoma, patys komitetų ponai. Pasiklausykit tik, ką pasakoja apie tai p. Yčas, o paskui jį p. Karuža: "Musų pabėgėliai Rusijoj yra dabar palyginamai gerai aprupinami; pašalpos reikalams išgauna mos iš valdžios stambios pinigų sumos ir amerikiečiams dabar patartina yra atkreipti dėmesį į užimtąją Lietuvą, lietuvių belaisvių šelpimą ir, pagaliaus, rinkti pinigus politikos akcijai (veikimui), kuriai begalo daug bus reikalinga pinigų ir kurią kitų šaltinių nėra"... Taip, tų ponų reikalai aprupinti. Jie gauna po 15 ir daugiau rublių dienai, jie, niekieno nevaržomi, varo savo politiką, tai ko daugiau bereikia? Tik pinigų, daugiau pinigų Gabrių, Yčų, Karužų, Olšauskių politikai varyti!

Bet pasakykite, meldžiami, kur yra ta tautos vienybė, apie kurią jus mums ausis praužėt? Jos nėra. Jos da mažiau, kaip buvo prieš karą. Da baisesnė prapultis atsivėrė tarp išnaudojamų ir išnaudotojų, kurie kuo pigiausia darbininką nori pasisamdyt, tarp badu mirštančių beturčių, tegaunančių geriausiam atsitikime po 20 kap. dienai, ir tos "tautos druskos", ponų, inteligentų, kurie po 15 ir daugiau rublių dienai ima ir begėdiškai žiauriai apsieina su tais vargšais. Tie vargšai šiandien ten baisiausia prislėgti — jie tik dejuoti, skųstis temoka. Bet ateis laikas — išties jie nulinkusį savo sprandą, nusišluostys savo ašaras, ir jų akys sužibės neapykantos ir kovos ugnim. Liudnas bus tuomet tų išnaudotojų, žmonių skriaudėjų, niekintojų ir mulkintojų likimas. Jie pradės mėtytis į visas puses, kaip 1905 metais... Musų uždavinys — artinti tą laiką, kiek tai musų spėkos leidžia.

Ne tautos vienybę, ne klesų santaiką ir brolybę atnešė karas, o da didesnę prapultį tarp įvairių klesų atvėrė, da didesnį reikalų prieštaravimą — ir da aštresnė kova musų laukia.

Kapitalistų partijos visos lygios.

Prieš Europos karą Amerikos darbininkų padėjimas buvo nepaprastai blogas. Daugelis milionų darbininkų buvo be darbo. Po visą šalį bedarbiai buvo pradėję daryti demonstracijas ir reikalauti iš valdžios darbo ir duonos. Vietoms bedarbių demonstracijų didumas ir bedarbių reikalavimai tiesiog baimę įvarė kapitalistų klesai ir josios atstovams, valdantiems kraštą.

Ir kokiu lengvu atsidusėjimu kapitalistai atsiduso, kuomet buvo paskelbta karas ir kuomet jie galėjo atidaryti ginklų ir amunicijos dirbtuves. Karas davė kapitalistams progos bent tulam laikui nukreipti šalin išbadėjusių žmonių milonų įnirtimą. Karas išvadavo kapitalistus.

Nesuprantantieji žmonės buvo bepradedą kaltinti už nedarbą Wilsono demokratų valdžią, tarytum jie butų pamiršę, jog, ir republikonų partijos valdžiai viešpataujant, Roosevelto ir Tafto laikuose, buvo tokio-pat nedarbo, tokių-pat milionių išbadėjusių bedarbių minių. Jei jų balsas buvo labiau grąsinantis, skardesnis, tatai liudija, jog darbininkai pradėjo geriau savo reikalus suprasti ir aiškiau savo reikalavimus statyti.

Ne viena ar kita buržuazijos politikos partija kalta už nedarbą, visas kapitalizmas kaltas. Jokia buržuazijos partija negali padaryti gerų ar blogų laikų.

Išdirbtų tavorų perteklius, kuris nėra kur parduoti, sustabdo dirbtuves, padaro bedarbių milionus. Kad radus rinkų pertekliui išparduoti, kapitalistai priverčia visas savo politikos partijas ginkluotis, rengtis tarptautinėn skerdynėn, naujų rinkų užkariauti.

Viena tik Soc. Partija tą klausimą nuosekliai riša, viena ji tereikalauja, kad dalykai butų išdirbami gyventojų suvartojimui, ne išgabenimui jų į užsienius privatinių ypatų pelnui.

M. J. F. iš Debso.

TAUTININKAI-KLERIKALŲ TALKININKAI.

I.

Kuomet kas-nors pavadina kokį tautininkų šulą, pavyzdžiui, p. Šliupą, o da labiau pakį "platųjį socialistą" p. Rimką klerikalų talkininku, jie sušunka didžiu balsu, kad tai esą piktos valios žmonių prasimanymas, tiesiog šmeižimas. Girdi, žiurėkit į Lietuvos Demokratų Partijos programą, žiurėkit į visas kitas programas ir jų sumanymus, kurių visą galybę jau suspėjo prirašyt p. Rimka per trumpą savo "vadovavimo" metą, pažiurėkit dargi į "Sandaros" programos sumanymą, — kur ten rasit klerikalizmo? Gi Šliupo visa praeitis — ar ne jis visą laiką kuoatkakliausia kovojo su kunigijos intaka, ar ne jis da ir dabar juos Rymo krokodiliais vadina?

Taip, tai taip... Programų sumanymų mes gana daug matėme. Tankiausia jos budavo gana gražiai išdailintos, taip gražiai, kad kartais ir kokį darbininką, dargi menkai susipratusį socialistą, pasisekdavo įvivilioti. Ir apskritai gražių žodžių, ypatingai p. Rimkai, nėkuomet nestigo. Vienok mes turime žiurėt ne žodžių, o darbų ir iš tų darbų turime spręsti. Mes žiurime p. Šliupo, p. Rimkos, jų "bepartyvės partijos" "Sandaros" darbų ir ką mes ten matome? Matome pirmių-pirmiausia stengimąsi atitraukti darbininkus nuo tikrųjų jų reikalų, nuo klesų kovos, ir įsikinkyti juos į tautinės lietuvių buržuazijos, nacional-liberalų, vežimą. Kad jiems tai pirmiausia rupi, matyt iš visų jų darbų, neišskiriant ir kairįjį tautininką p. Rimką. Pasižiurėkite tik, kiek tas nabagas rašalo išliejo, beskelbdamas tautos vienybę. Žinoma, žodžiais jisai tikras demokratas, liaudininkas, bet darbais dargi jis — klerikalų talkininkas, gali traukti darbininkus bendrą su jais "kovą" del Lietuvos "laisvės" ir jos atnaujinimo? Jis sakosi, kad, eidamas tuo keliu, jis nėkuomet neprasižengęs prieš demokratijos principus. Bet ar neprasižengė prieš juos tas, kas traukė darbininkus į koaliciją (sąjungą, vienybę) su didžiausiais demokratijos ir laisvės neprieteliais? Ar neprasižengė tas, kuris stengėsi mums įkalbėti, jog Antanavičių, Laukaičių ir Olšauskių draugai galį buti tikri demokratai ir kovoti del tikros Lietuvos laisvės? Ar, taip darydamas ir keldamas atžagareivius klerikalus į laisvės "kovotojus" ir demokratus, p. Rimka ir kompanija nesidarė jų talkininkais? Ar nėra klerikalų talkininkai visa tautininkų "Sandara", jų Autonomijos Fondas ir Lietuvos Gelbėjimo Fondas, kurie ikišiol paturi Lietuvoj ir Rusijoj klerikalų veikimą? Ar nėra klerikalų talkininkai tie, kurių organizacija siunčia pas klerikalų galvą — popiežių savo atstovą pantaplio bučiuot ir prašyt jo užtarymo? "Vien. Liet.", "Lietuva" bent atvirai tai daro, atvirai bičiuliaujasi su klerikalais, o "Ateitis", priklausydama tai pačiai "bepartyvei partijai" ir ištikrųjų tą pačią politiką varydama, da leidžia dumus žmonėms į akis. Delto ji yra pavojingesnė mums, negu atviri klerikalų talkininkai, ir su ja da labiau mums reikia kovoti ir traukti kaukė nuo jos veido, o ne paturėti ji.

Yra žmonių, kurie sako: "kas buvo, žuvo; nėra reikalo apie tai atsiminti". Bet, tuo keliu eidami, mes greitai iškryptume iš tikrojo savo kelio. Mes turime visa ką atsiminti, nieko neužmiršti, nes tik tuomet galėsime geriau nusistatyt savo kelius ateičiai.

Kas gi jei ne klerikalų talkininkas, gali traukti darbininkus bendrą su jais "kovą" del Lietuvos "laisvės" ir jos atnaujinimo? Jis sakosi, kad, eidamas tuo keliu, jis nėkuomet neprasižengęs prieš demokratijos principus. Bet ar neprasižengė prieš juos tas, kas traukė darbininkus į koaliciją (sąjungą, vienybę) su didžiausiais demokratijos ir laisvės neprieteliais? Ar neprasižengė tas, kuris stengėsi mums įkalbėti, jog Antanavičių, Laukaičių ir Olšauskių draugai galį buti tikri demokratai ir kovoti del tikros Lietuvos laisvės? Ar, taip darydamas ir keldamas atžagareivius klerikalus į laisvės "kovotojus" ir demokratus, p. Rimka ir kompanija nesidarė jų talkininkais? Ar nėra klerikalų talkininkai visa tautininkų "Sandara", jų Autonomijos Fondas ir Lietuvos Gelbėjimo Fondas, kurie ikišiol paturi Lietuvoj ir Rusijoj klerikalų veikimą? Ar nėra klerikalų talkininkai tie, kurių organizacija siunčia pas klerikalų galvą — popiežių savo atstovą pantaplio bučiuot ir prašyt jo užtarymo? "Vien. Liet.", "Lietuva" bent atvirai tai daro, atvirai bičiuliaujasi su klerikalais, o "Ateitis", priklausydama tai pačiai "bepartyvei partijai" ir ištikrųjų tą pačią politiką varydama, da leidžia dumus žmonėms į akis. Delto ji yra pavojingesnė mums, negu atviri klerikalų talkininkai, ir su ja da labiau mums reikia kovoti ir traukti kaukė nuo jos veido, o ne paturėti ji.

Yra žmonių, kurie sako: "kas buvo, žuvo; nėra reikalo apie tai atsiminti". Bet, tuo keliu eidami, mes greitai iškryptume iš tikrojo savo kelio. Mes turime visa ką atsiminti, nieko neužmiršti, nes tik tuomet galėsime geriau nusistatyt savo kelius ateičiai.

LAISVOJI SAKYKLA

BUKIM TRUPUTĮ ŠVELNESNI.

Neapsiriksiu pasakęs, kad tuli musų draugai sąjungiečiai, besikalbant kokiame žmonių burelyj, išėjus ginčams apie katalikų tikybą, pavartoja nešvarios kalbos prieš tos tikybos dvasiškius ir šventuosius.

Jeigu mes esame socializmo idėjos skelbėjai, tai mes privalome ir aiškinti tą idėją, bet jeigu mums stokuoja supratimo apie jąją, tai turim aiškinti lengvesnius klausimus, ar tai ekonominius, ar visuomenės, ar kitus tolygius; tuomet sėsime naudingą sėklą tarp darbininkų ir savu laiku galima bus sulaukti pageidaujamų vaisių ir socializmui.

Žinoma, kartais atsitinka, kad reikia paimti klausimų ir iš katalikų tikybos. Bet visada reikia vengti nešvarios kalbos prieš katalikų šventuosius, kurių jie turi tiek daug. Su rimta, mandagia kalba mes galėsime prieiti prie giliausiai tikinčio kataliko ir jis musų nesibaidys. Tuomet jis turės progos persitikrinti, jog socialistai yra ne tokie, kokiais socialistų priešininkai juos piešia, ir tas pats katalikas už kokio laiko galės likti musų draugas.

Gal kas pasakys, kad musų priešininkai nesidrovi biauriausiais žodžiais purvinę socializmą bei socializmo platintojus; tai, girdi, kam man prieš juos lenktis ir mandagia kalba kalbėti?

Taip, draugai, socializmas buvo purvinamas nuo pat savo užsimezgimo iki šiai dienai, ir bus dar purvinamas tol, kol kunigija laikys liaudį po savo skvernu, ir tol. kol carai, karaliai ir kapitalistai valdys pasaulį.

Bet atsiminkim, kad socializmas tai nesulaikoma vilnis, kuri skiria žmuriausias lytus, valo juodžiausius purvus, sėja mokslo grudus ir veda prie giedros dienelės. Suprantama, socializmas nėra skrajojanti paukštė, kad umai iš padangių atlėktų ir paliktų baltai-šviesią plunksną. Ne. Socializmas, tai naujosios gadynės mokslas-judėjimas, kuris reiškia troškimus milionų darbo žmonių, kurie trusia, kad patiems pasiliuosavus ir visus kitus paliuosavus iš priespaudų ir vargo.

Todėl ir musų pačių, sąjungiečių, vedančių socializmo kovą, priedermė yra švelninti savo kalbą, suėjus į ginčus su nesusipratusiais darbininkais, ir nemėtyt užgauliojančių žodžių katalikams. Mandagumu, žmoniškumu be palyginimo daugiau nuveiksime socializmui, negu panieka, pašaipa ir kolionėmis.

S. Pašulnietis.

STIPRIEJI, PADĖKIM SILPNESNIEMSIEMS.

Dirbkime savoj dirvoj.

Yra daugelis mažų miestelių, kur Sąjungos kuopos vos tik savo gyvybę palaiko. Mano manymu, didesnių miestų stipriosios kuopos turėtų padėti toms silpnomsioms atsistoti tvirtais pamatais. Žemiau duodu porą pavyzdžių iš gyvenimo, kurie rodo, kokių puikių vaisių kartais atneša stipresniųjų draugų pagelba silpnesniems.

Taip d. L. Pruseika 3-4 metai atgal atnaujino mirusią Lawrence'o 64 kp. iš 9 narių. Bet, porai mėnesių praslinkus, iš tų 9 likom tik 6, o kiti delei tulų priežasčių prasišalino. Sulaukėm žiemos. Energingai visi veikdami, išauginom kuopą iki 25 narių. Dabar, prabėgus daugiau kaip trejetui metų, Lawrence'o kuopa turi 58 narius. O kiek 1914 ir 1915 metų nedarbas išblaškė socialistų po kitus miestus! Vienok netolimoj ateityj tikimės turėsią dusyk tiek.

O ką toks mažas burelis turime nuveikę, linksma pasidžiaugti. Turime savo parką, vertą apie $6,000, puikią svetainę parke; liekamą vasaros laiką galime laimingai leisti savo parke. Visi mus, socialistus, guodoja ir gerbia, kad mes, tokia mažutė žmonių kruvelė, tokį milžinišką darbą atlikome. Mes netarnavom svetimiems dievams, tik stengėmės savo lizdelį sukti socializmo naudai ir socialistų vardu.

O dabar, kaip mums išrodo, didesniosios kuopos, kurios galėtų daug daugiau nuveikti, yra palinkusios daugiausia ne sau darbuotis, bet kaszin kokiems svetimiems dievams, dirba pašalinėms draugijoms, budavoja jas kitų naudai. Aš sakau, mes neturėtume ten savo rankų kišti, kur mums atmoka purvais. Verčiau mes, draugės ir draugai, stiprinkim sau artimas silpnas kuopeles, kad jos stotų į savo darbą socializmo vardu.

Štai dar vienas faktas.

Kada Lowellyj, Mass., 1914 metais tapo atgaivinta LSS. 203 kuopelė, buvo labai neturtinga nariais ir pinigais. Bet mes, lawrenciečiai, matydami, kad ji gali vėl gulti į grabą, šokome jai pagelbon. Surengėm "koncertą", uždirbom keletą dešimčių dolerių, finansus gerai pastatėm. O pažiurėkime į ją dabar: pati stato visokių scenos veikalų, rengia koncertų ir tt. Jos upas labai geras. Narių turi nemažą skaitlių. Jos sumanymu, įkurta valgomų daiktų kooperatyvė krautuvė, ir, kaip girdėti, puikiai eina biznis, nes socialistai labai praktiškai viską veda.

O kur tos musų milžiniškos kuopos, kurios seniai gyvuoja, statosi, kas mes? — Jos daugiausia tarnauja kitiems arba vaidus kelia.

Didžiosios, stipriosios kuopos, laukitės valandėlei dirbusios svetimoms draugijoms, dirbkite savo organizacijos silpnesnėms kuopoms. Ir mažoje lietuvių kolonijoj, ir iš kelių narių įsteigta arba atgaivinta socialistų kuopelė gali išaugti didelė, stipri kuopa, jei tik ji bus pradėta grynais socializmo pamatais, tyroj socializmo dvasioj, jei tik jai bus įskiepyta supratimas, jog tik savoj dirvoj dirbant, galima susilaukti gausių vaisių.

Ir kaip keistos man išrodo nuomonės tų, dagi senų, socialistų, kurie darodinėja, buk, tarnaudami kitiems, geriausiai tarnaujame socializmui...

Remeika.

DIRBKIME SĄJUNGOS IR ŽMONIJOS LABUI!

Draugai, ar ne laikas mums butų atsisveikinti su įvairiomis "bepartyvėmis" draugijomis ir grįžti prie savo naudingo darbo, kuris neštų didelės naudos mums patiems ir sykiu visai darbininkų klesai. Kam mums leisti brangų laiką ir aikvoti spėkas ant vėjo T. M. D. ir įvairiuose rateliuose, kad mes savo spėkas galime sunaudoti, dirbdami vien LSS ir L. D. L. D.?

Mes, bevaikdami svetimose draugijose, užmirštame apie savo partijos draugijas ir atsisakome nuo prakilnių darbų, kaip tai jau užmiršome Moksleivių Paskolos Ratelį, kuris taip-pat buvo ir turėtų buti ant visados mums sąjungiečiams naudingas ir neužmirštinas. Minimas ratelis kiek laiko atgal šelpė moksleivius, ir kaip tai malonu buvo prigulėti jam, mokant 15c į mėnesį ir su taip menku skatikėliu prisidėti prie beturčių moksleivių sušelpimo, tai yra prie išauklėjimo darbininkų klesos vadovų.

V. Petraitis.

D. T. NIKOV.

KRUVINASIS CARAS

Fantazija.

Caras paliovė miegojęs, neteko apetito... Jo jau nebežavėjo lieknosios "frailinės"... Visur jam vaidenosi kartuvės ir liaudies teismas, visur prieš jį virė kraujas, ir jis išgąstyje šalinosi dargi nuo ištikimų žmonių, nebepasitikėdamas jais daugiau, ir bėgo koplyčion, kurioje, netekęs spėkų, puldavo ant kelių prieš šventųjų paveikslus...

Tylu ir iškilminga buvo šitame nuošaliame kampelyje. Nė vienas pašalinis garsas neatlėkdavo čia. Tyliai, retkarčiais spragsėdami kilo ilgi, ploni ir lygųs liežuvėliai geltonos liepsnos, kuri buvo keista ir baili del dienos šviesos, žvelgiančios per didelius Vizantijos langus. Ant didelių audeklų aplinkui stovėjo šventųjų figuros, su ratais aplink galvą; stovėjo sau ramųs, iškilmingi, su negyvėlių veidais ir švelniai į carą atkreiptomis akimis... Tylu... apnikę... tiktai sutraška žvakė bebaigianti degti... Girdėt da širdies plakimas... Ir šnibžda kaž-ką neramų ausin toji pasislėpusi, betykojanti tyla...

Bet maldos nėjo iš lupų caro, besiklausančio tylos balso, ir neišeidavo iš jo galvos baisiosios mintys.

Ir tada jisai šaukdavosi savo pirmąjį ministerį ir klausdavo, žvelgdamas į jo nustebintą sustingusiomis, stiklinėmis akimis veidą, klausydavo bailiai, drebėdamas:

— Ar ištikimi sargai?

— Ištikimi, viešpatie, ištikimi... Prisiekiu savo galva...

— Ar aprimo liaudis?

— Mes numalšįsime ją, care, nesirupink...

— Ar ištikima armija?

— Ištikima... ištikimesnė, negu visada...

Ir sustingdavo gerklėj pastarasis, neištartas caro klausimas:

— O tu pats ar ištikimas?

Caras vis klausėsi...

Pagavęs staiga vos tik girdimą per storas sienas, neaiškų gaudimą, caras pašoko iš lovos. Prieš jį riesula susisukė baisus pastarųjų laikų vaizdai...

Vėl... kas gi tai ten?.. Ar tik ne pas mane?.. Ar tik ne į čia?.. Sargai apvylė ar nuginkluoti, užmušti?..

Caro ausyse augo bildėsis, lindo į galvą, kvaišno sąmonę. Neaiškus, milžiniškas ir platus, jis apėmė visus garsus aplink esančius ir skaitlino juos savo gelmėse retkarčiais tik iššokdavo iš ten, tarytum aštrųs, žėriantys žaibai ir vėl crisdavo į vienodą, tamsią bildėsio bangą...

— Jie, galbut, čia... Eina čionai... Prie ma-

Caras nutvėrė nuo naktinio staliuko stiklinę šaltanksto parėngiamu jam visad pastaruoju laiku tam tikru receptu, raminamu gėrimu ir išgėrė jį lėtais gurkšniais.

Bildėsis vis taip-pat aiškiai jį siekė. Mažas, dislus, jis staiga augo, tirštėjo, paskui nutrukdavo... vėl didėjo... Buvo panašu į tai, tarytum bėga banga, atsimuša į krantą, nutilsta, ir vėl staiga bėga tolyn, bėga jau nesustodama, maitinama vis naujais vandenimis.

Carui jau rodėsi, kad jis girdįs atskirų balsų, šaukimų, riksmo... Jam rodėsi jau, kad jis matąs ją, tą baisiąją minią, piktai atidarančią savo juodus, žėrinčius nasrus ir metančią į orą kokių tai baisių, beprasmių žodžių...

Ir staiga, trukstantis, skardus, traškėjimas. Tarytum žmonės ištempė sausame ore tvirtus audeklus ir, už galų pasiėmę, krato juos žemyn ir augštyn, ir oras nuo audeklų sudavimo sausai pliaukši, plyšta, staiga, išsiskirsto į tukstantis garsų...

— Trrr...

Caras susiprato, kad tai šaudo.

Taip, šaudo... Bet kas?

Caras išgąstyje atšoko nuo lango, prie kurio buvo prisiartinęs, ir metėsi prie antrosios sienos.

Čia buvo mažos, slaptos durys, kurios vedė į carienės kambarius...

Per tas duris caras pasislėpęs nuo carienės artimųjų eidavo pas ją, ypač pirmaisiais po apsivedimo metais, kada dar ją mylėjo, jauną, šviežią, beveik jam nepažįstamą, ir kada karštai troško turėt įpėdinį.

Ir kada įpėdinis gimė, mažutis, liesas, liguistas, su visais paveldėtais nuo savo ištvirkusių degeneratų-bočių nedatekliais, caras liovėsi lankęsis per slaptąsias duris. Kada jis norėdavo matyti sunų, tai eidavo dieną pas jį didžiuoju koridoriu, lydimas savo palydovų, išanksto nusiuntęs pasiuntinį pas carienę...

Carienės caras nenorėjo nė matyti, kadangi jam buvo šlykštu, kad ji jam pagimdė tokį silpną, nedanešiotą įpėdinį... Jis nesiinteresavo ja nė kaipo žmona, nė kaipo moteriške... Caras dargi nežinojo, kad carienė dažnai naktimis verkia savo apvienėjusioj lovoj, verkia iš meilės ir pavydo, iš pykčio ant savo laimingųjų konkurenčių ir pati savęs gailėdamos...

Su ja sykiu caras pasirodydavo tiktai retuose iškilminguose atsitikimuose, kada oficialis ceremonialas neleisdavo jokių išimčių. Ten dalyvaujantieji matydavo tuomet išblyškusį, apsiblaususį carienės veidą. Liudnos, į toli žvelgiančios, vidujinėmis ašaromis suvilgytos, žiurėjo jos akys...

Dabar caras šoko į slaptąsias duris, bet kas tai sulaikė jį.

— Nueisiu pas ją?.. Taip seniai nėsu buvęs... Manys, kad aš išsigandau... Bet juk čia pavojinga... O ten pas ją... galima bus pažvelgti per langą... Arba pašaukt adjutantą?

Adjutantas stovėjo ant sargybos prie caro miegamojo kambario durų visą naktį—ir jį galima butų pašaukt.

— Ne... nepatogu... parodyt, kad aš bijausi... Geriau jau pas ją...

Jis paspaudė knypkį, paslėptą storoje uždangoje, ir durys be garso atsidarė...

Sugraibęs sienoje elektros raktą, caras uždegė žiburį. Akį rėžianti šviesa užliejo koridorių.

Caras apsižvalgė: čia buvo tuščia... Niekas neturėjo teisės čia įeiti... Taip-pat gulėjo paklotas ilgas kilimas, taip-pat stovėjo pasienyje gilus divonas.

Dideliame veidrodyje caras pamatė save ir nusiminė: iš išgąsčio jis užsimiršo apsivilkt naktiniu apsiaustu...

Bet akimirksnyje nusprendė, kad dabar ne laikas galvoti apie tokius menkniekius. Be to ji juk mano pati. Nesigėdys gi... O juk dalykas rimtas... Dieve mano, kas ten?.. Vėl šuviai...

Jis buvo jau gale koridoriaus. Paspaudė uždrapiruotą kampe knypkį, ir įėjo per duris...

Įėjus į baltos dienos šviesą, jo akys apraipo, ir sumirgėjo jam akyse raudoni ir geltoni ruožai... Jis užmerkė akis, vėl atsimerkė...

Apsiprato... Ėmė dairytis po kambarį...

Prie lango pamatė carienę... Ji stovėjo lengvu peniuaru apsivilkus, dargi neužsisegiojus; iš jo kilo, tarytum ištekintas, augštas, nuogas kaklas. Plaukai buvo nesupinti, ir puikios šviesiai-gelsvos kasos kabojo ant pečių.

Caras stapterėjo ant slenksčio, pažvelgė į žmonos pečius...

Bet juk ji dar visai jaunutė ir toki liekni, laiba...

Jo žvilgsnis krypo į žvelgiantį iš po mezginių, tiesiomis linijomis apibriežtą petį... Paskui pažvelgė į mažą, rausvą, da šiltą nuo miego, ausytę...

Staiga ir vėl išgirdo tą slaptingąjį užimą, kuris taip išgąsdino jį ten, jo miegamame kambaryje...

— Taip, čia labiau girdėti... Ir ji, matomai, taip-pat sujudinta...

Jis prisiartino prie lango.

Jo pantaplių čiukšėjimas išgąsdino ją: ji atsigrįžo, instinktyviai nusitvėrė rankomis už prielangio ir sustingo, pamačiusi jį tokiu nepaprastu laiku, tokiais keistas rubais...

(Pabaiga kitame num.) Vertė **Vardunas.**

ANAPUS EŽERO.

(Iš praleistų laikų su drg. Našlaičiu.)

Dainuoja burelis jaunųjų
Anapus ežero kranto,
Prie tylos vakaro švento,
Po globa pušelių augštųjų.
Dainuoja maloniai, jausmingai,
Net stebis miško kvietkeliai
Klausos,—vos juda povaliai,
Net miela krutinei vargingai.
Stovim ir klausom to balso,
Kaip plaukia aidas maloniai,
Atskambant po girios klonį,
Kupiną nejaukaus garso.
O, kaip čia gyventi but gera,
Jei žiema negręstų šaltoji,—
Čia gamtos grožybė slaptoji
Vien džiaugsmą krutinėje tveria!...

Bungalow ežeras. X. 12. 1915. **M. V.**

Nereikia
Man ritmo,
Nejieškau aš rymo,
Dainuoju
Tą viską,
Kas širdyje rymo.

* * *

Kas akiai
Pagrožo,
Ką siela pamilo,
Pinu aš
Į dainą,
Kai jausmas prabįla.

* * *

Kai mintis
Klajunė
Svajonėsna skęsta,
Geismai
Ir troškimai
Pakįla, pribręsta.

* * *

Tuomet
Tai dainuoti,
Giesmėms vainikuoti,
Aš trokštu
Su meile
Gilia išbučiuoti:

* * *

Ir saulę,
Ir žemę,
Ir giedriąją dieną,
Ir mielą
Mergelę
Nekaltą, tą vieną...

V.

APŽVALGA

"DARBININKO" KRITIKA.

"Darb." N 73 duoda ilgą straipsnį "Socialdemokratijos pairimas ir "Nauj. Gadynė". Pirmiausia apie tą pairimą. Girdi, karas parodęs aiškų "dorišką s.-d. bankrutą". Pavyzdį padavus Vokietijos s.-d., kuri balsavo už pinigų davimą karui; o "jį greitai pasekė Francijos, Rusijos ir Austrijos socialistai". Tik Anglijos Darbo Partija parodžius daug daugiau priešingumo karui, balsavus prieš kreditus karo reikalams, bet... ji "visai ne socialistų vedama". Ištikrųjų "Darb-ko" rašytojai, kaip paprastai, labai apsilenkia su teisybe. Pirmiausia Rusijos s.-d. frakcija nėkuomet nebalsavo už kreditus, ir 5 s.-d. darbininkų frakcijos nariai už savo griežtą ėjimą prieš karą net buvo retėžiais sukaustyti ir amžinai Sibiran ištremti; didžiuma gi Rusijos s.-d. darbininkų visuomet buvo ir tebėra priešingi karui. Tuo tarpu Anglijos Darbo Partija nėkuomet nebalsavo prieš kreditus karo reikalams, ir eina prieš karą ten tik socialistų partijos: Nepriklausoma Darbininkų Partija (I. L. P.) ir Britanijos Soc. Partija (B. S. P.). Tai turėtų žinoti ir "Darb-ko" rašytojai, ypatingai tie, kurie imasi apie tai kiek rimčiau rašyt. Turėtų žinot ir tai, kad Serbijos, Italijos socialistų partijos iš-pat pirmosios karo dienos griežtai prieš jį stojo ir kad Vokietijoj dabar didžiuma organizuotų s.-d. prieš jį ir prieš partijos viršunių politiką eina, kad vis daugiau atsiranda jų draugų ir Prancuzijoj, ir Austrijoj, Vengrijoj. Priminus tai gal leis mums paklausti "D-ko" rašytojai: ką veikė karo pradžioj ir dabar tų kraštų katalikų partijos (Vokietijos centras ir kitos), ką veikia jų darbininkų sąjungos? Kalbant gi apie s.-d. bankrutą, reikėtų pirmiausia prirodyti, kokie jos principai bankrutijo. Giliau įsižiurėję į tai, mes matome, kad karas tik patvirtino tų principų tikrumą, ir delto jie dabar, po laikino svaigulio, kurį buvo pasėję socialistų eilėse viešpataujančios klesos, vėl įgyja naujų spėkų.

"NAUJIENOS" NESUPRANTANČIOS.

"Nauj." N 156 jau ramiau atsako į musų pastabas. Nesupranta tik jos, kokiam tikslui mes tas pastabas darėme. Tai esą ne kas kita, kaip tik "deklamacijos apie klesinę marksininkų poziciją"... Taip, kai-kam išrodo tai deklamacijos, o kai-kam visai ne deklamacijos, bet butinai reikalingas pažymėti daiktas, kad darbininkų minios negalėtų taip lengvai suklysti. Kadangi klerikalai ir tautininkai p. Bulotą visokiais niekingais budais šmeižia, mes negalime delto vien tik jo gyrimu užsiimt, ypatingai kuomet eina kalba apie jo politikos veidą, o "Nauj." N 144 kaip tik apie tai ir kalbėjo. L. S. D. P. delto mums reikėjo priminti, kad "Nauj." rašė, jog "kiekvienas sveikai mąstąs ir gerai velijąs žmogus" tik pasidžiaugti galįs p. Bulotos atliktais nuopelnais. Gal tarp L. S. D. P. taip-pat yra "sveikai mąstančių ir gerai velijančių žmonių", o vienok jie ne tik džiaugėsi, o ir kritikavo ne tik pustuzinis metų atgal, o ir ne taip seniai. Žinoma, kritika, nesutikimas vienu ar kitu klausimu, dargi principialis nesutikimas — tai da nereiškia asmens niekinimo arba viso jo veikimo atmetimo, kaip tai daro klerikalai ir tautininkų didžiuma. P. Bulotos kovoj su klerikalais ir tautininkais, jei jis ją pradės atvirai varyti, mes busime jo rėmėjais, norint principialį savo skirtumą su juo visuomet pabriešime, kritikuosime, ką kritikuotina pas jį rasime.

IŠ NUMIRĖLIO TYČIOJASI.

"Vien. Liet." N 26 p. Šliburis susirado sau progos iš velionies Br. Vargšo pasityčioti, koja paspirti jo lavoną. Kur ašaros bjra per veidą, jis išsišiepęs dantis rodo.

Veltui norėtume iš tokio pono kiek gilesnio supratimo, širdies, paprasto žmoniškumo, — tiek tu gausi iš ožio pieno! Bet nejaugi redakcijoj ten nėra nė vieno žmogaus, kuris bent šiokį-tokį saiką turėtų? Nejaugi jų literatinė dora leidžia svaidyti akmenis į tokius nelaimingus Vargšus, kuomet jau jie kapuose guli?

"ATEITIES" VERKSMAI.

Neseniai buvusieji seimai, ypatingai SLA. seimas, davė tiek daug medžiagos, taip puikiai atvaizdino tulų lietuvių veikėjų ir ne-veikėjų veidus, tokį augštą jų kulturos laipsnį ir tokią lietuvišką tvarką parodė, kad jie, pamatę save veidrodyje, patys išsigando. Vietoj to, kad nurodžius korespondentų paklaidas, jie tik šaukia, kad juos juodiną... Tikrai, reikia pasigailėt, kad ten nebuvo stenografistų ir negalėjo visa ko surašyti ir istorijai palikt. O iš to, kas buvo, reikia išvados daryti. Kartais, galbut, jos perdaug bendros buvo. Bet jei "sunkiausių kaltinimų lengva širdžia mėtoma į visas puses", jei "šlykščiausių insinuacijų metama" ant nekaltų žmonių, tai tokie faktai reikia visuomenei rodyti, o ne vien raudoti ir šaukti, kokie "lietuvių laikraštininkai, visuomenės veikėjai, kalbėtojai ir net korespondentai" nedorėliai, fanatikai, egoistai. Jei tie faktai nerodomi, tai išeina, kad savo verksmais ir pamokslais nori tik "Ateitis" ar kitas laikraštis nukreipti skaitytojų domą į kitą pusę, jai labiau patinkamą.

NABAGAS, "METODOLOGIJOS DAKTARAS."

Tikrai biednas tas metodologijos daktaras, "Draugo" redaktorius: tiek jis gavo nuo d. Grigaičio per kailį. Turbut, sveikos vietos jame neliko. Nežinodamas, ką bedaryti, parašė "Savaitinio Draugo" N 26 darbininkų vardu d. Grigaičiui atvirą laišką, ir prikalbėjo pasirašyti penkis žmones, kažin ar mokančius dargi gerai pasirašyti. Ir tie darbininkai rašo apie logiką, ontologiją, "Komunistų manifestą", socialistų susirinkimų protokolus, visai kaip garsusis "metodologijos daktaras". Tesie pagarbintas daktaras! Dabar jau jis tikrai "subytino" d. Grigaitį, kuris anaiptol nemokėtų tokių šposų iškirst.

KEMĖSIS VEŠIĄS SAVO ARMIJĄ PARODYT.

Amerikos Darbo Federacijos pirmininkas Gompers šaukia viso pasaulio darbininkus ruoštis į Darbininkų Santaikos Kongresą, kuris reikalinga esą sušaukt toj vietoj ir tuo pačiu laiku, kuomet bus Valstybių Santaikos Kongresas. Kad toks darbininkų kongresas turėtų vertės, reikia, kad susirinkusieji ten darbininkų atstovai atstovautų veikliąs darbininkų organizacijas, drąsiai į kovą stojančias del savo klesos reikalų. Tiktai su tokių organizacijų atstovais priverstas butų skaitytis valstybių atstovų kongresas. Ir "Darbkas", matyt, tai pripažįsta ir tiesiog kalba apie grasinimą streiku. Jis ragina savo Sąjungą dalyvaut tame kongrese. Tai iš jo pusės žingsnis pirmyn. Taip-pat žingsnis pirmyn, kad jo šv. Juozapas sakosi nebesibijąs su kitų pažiurų ir tikėjimų darbininkais ten dalyvaut. Vienok ką jam pasakytų kiti dvasiški tėvai, jei jis už vieno stalo su socialistu tam kongrese sėdėtų? Antra, ten nuvažiavus reikėtų paskui ir to kongreso nutarimai vykdint, — kaip gi juos vykdintų tie ponai, kurie tam pačiam numeryje ir tam pačiam straipsnyj atmeta rupinimąsi "darbininkų rojum" ant žemės ir visuomet atmesdavo ir atmeta sąmoningą klesų kovą?

"MOTERŲ BALSAS".

"R-nio" N 24 praneša, kad metinėms savo draugijos sukaktuvėms paminėti Britanijos Liet. Moterų Darb. Draugija nutarė išleist "Moterų Balso" N 2. Prašo Amerikos draugių, kad parašytų vieną, kitą straipsnį... Sveikiname tą draugių škotiečių nutarimą. Tikimės, kad Amerikos draugės ir vienas, kitas draugas išklausys jų pakvietimo ir pasiskubįs nusiųst kokį straipsnį. Išleist mano rugpiučio 22 d., užtat kuogreičiausia rašykit, nes dabar Anglijoj cenzura gana ilgai sulaiko laiškus. Siųskit apdraustus.

Šitas škotiečių subruzdimas da labiau turi paskatint Amerikos drauges subrust kuogreičiausia išleist savo laikraštį. Patyrusios apie Amerikos draugių sumanymą — leist mėnesinį moterų darbininkių laikraštį, škotietės, išleidusios savo N 2, veikiausia mielai sutiks prie jo prisidėt; delto, musų nuomone, nėra reikalo išbraukt iš Progresyvio Moterų Susivienijimo sumanymo vardas "Moterų Balsas".

KARUŽOS MISIJA.

Jis važinėja, kaipo Yčo "privatinis sekretorius", ir iš atrojo jo laiško matyt pilnas lietuvių politikierių bankrutas: anglų laikraščiai nesutiko dargi nieko patalpint apie Lietuvą. Esą, kad rusams įtikus, anglai vengia mažųjų tautų klausimą, kiek tik gali; po Airijos sukilimo ir kalbėt apie tai nenori. Taip rašo pats p. Karuža atrame savo laiške iš Europos. Tas pats ir Prancuzijoj, norint ten, kaip latvių Gabriai p. Karužai pasakojo, musų ambasadorius p. Gabrys daug padarę. Su prancuzais nė neteko musų ponams kalbėtis. Užtat žinomis rusų juodašimtis Gurko, kuris kartu su Lidvaliu anais metais taip puikiai maitino badaujančius Rusijos valstiečius, kad šimtus jų pas Abraomą nuvarė, — jis palinkėjo lietuviams sugrįžti į "Laisvą Lietuvą". Užtat popiežius už jo pantaplio pabučiavimą pasižadėjo, kuo galėdamas, remti Lietuvą. O, jei toliau taip eis, tikrai bus liuosa Lietuva. Tik daugiau pinigų duokit Gabrių, Yčų ir Karužų veikimui, nes jų politikai "reikalinga begalo daug pinigų". Pamislykit tik, kiek vienam jų važinėjimui išeina! Pirmiausia dabar jų politikos rėmimu rupinkitės, kad-ir jau aklas turėtų matyt, jog tuo pantaplių ir alkunių bučiavimu nieko negausi. Bet klerikalai ir national-liberalai kitokių kelių negali pripažint.

Jie džiaugiasi, kad Yčas gavęs "didžiausią" sumą nuo popiežiaus Lietuvos sušelpimui — net 10 tukst. frankų, tai yra apie 630 dol! Bet pasirodo, kad visai ne Yčo jie buvo išprašyti, o da prieš jo atvažiavimą į Rymą, tarpininkaujant Miuncheno popiežiaus pronuncijui Fruchwirtui, buvę pasiųsti Lietuvai per Poznaniaus arcivyskupą Vadinasi, už pantaplio bučiavimą — išgrauš!

Brit. Liet. Mot. Darb. Dr-jai: Prašome atsiųst "Kovos" adresu "Moterų Balso" N 1 — 50 ekz., knygelės ir N 2 — po 100.

Iš Socialistų Tarptautinės

SOC. PARTIJA PRIEŠ LENKŲ LEGIONŲ RĖMIMĄ.

Lenkų Soc. Federacija atsimesianti nuo partijos.

Amerikos Socialistų Partijos Pildomasis Komitetas nutarė, kad Amerikos Lenkų Socialistų Sąjunga paliautų materialiai ir moraliai rėmusi vadinamus "lenkų legionus", kurie, vadovaujami Pilsudskio ir Dašynskio, padeda austrams ir vokiečiams kautis su rusais. Kadangi Lenkų Socialistų Sąjunga yra susidėjusi su Amerikos Socialistų Partija ir sudaro josios dalį, tai pirmių-pirmiausia turi vesti socializmo agitaciją šios šalies proletarijos naudai. Anot Socialistų Partijos Pildomojo Komiteto, draugai lenkai varo nacionalizmo ir militarizmo darbą, beagituodami už tuos legionus.

Lenkų gi Socialistų Sąjungos Pildomasis Komitetas tvirtina, kad Socialistų Partijos komitetas pasielgęs ir neteisingai, ir nesocialistiškai. Pasak draugų lenkų, kalbamieji legionai dirbą Lenkijos liuosavimo darbą ir tas darbas visai nesipriešinąs tarptautinio socializmo principams, kurie reikalauja laisvės kiekvienai tautai. Todėl Lenkų Soc. Sąjungos komitetas daro įnešimą visuotinam josios draugų balsavimui, kad jųjų Sąjunga nuo 15 d. rugpiučio 1916 m. atsimestų nuo Socialistų Partijos ir sudarytų nepriklausomą Lenkų Socialistų Sąjungą, tečiaus ir po atsimetimui visada remtų Socialistų Partijos platformą ir kandidatus. O delei Socialistų Partijos Pildomojo Komiteto, lenkų nuomone, klaidingo pasielgimo jie duosią protestų Amerikos Socialistų Partijos konvencijai, Tarptautiniam Socialistų Biurui ir Tarptautiniam Socialistų Kongresui.

(Kitam numeryj tilps ilgesnis straipsnis apie Amerikos lenkų socialistų santykius su legionais. **Red.**).

SOCIAL-PATRIOTAMS NESISEKA.

Nespėjo dar nė plunksnos išdygti Amerikos social-patriotams, o jau klesiniai susipratusieji socialistai jas vieną po kitai pešioja.

Buvo savo balsą pakėlęs social-patriotų pranašas Ch. Ed. Russell, bet greit nutilo, išgirdęs socialistų protestų audrą. **Šalin Bergerį iš Pild. Komiteto.**

Kitas social-patriotų vadas, kaizerio garbintojas, V. L. Bergeris buvo įsiskverbęs net į Socialistų Partijos Pildomojo Komiteto narius ir į busimos tarptautinės socialistų konferencijos delegatus. Bet socialdemokratai partijos nariai susiprato, ėmė biaurėtis jojo politika, ir Merion pavieto socialistų lokalas padavė įnešimą partijos referendumui, kad Bergeris butų atšauktas ir iš Pild. Komiteto ir iš minėtos konferencijos delegatų tarpo.

Philadelphijos socialistų lokalo susirinkimas gi 17 balsų prieš 3 parėmė Merion pavieto draugų įnešimą. Bet kadangi tai buvo paprastas, ne visuotinas, lokalo susirinkimas, tai jo parėmimas neturi oficialės galės, tiktai moralę reikšmę.

Kad Meriono draugų įnešimas galėtų eiti visuotinam partijos narių balsavimui, tai reikia, kad jį paremtų bent dešimta dalis visų partijos narių. Taigi reikalaujama gana didelio parėmėjų skaitliaus. Todėl visos Lietuvių Socialistų Sąjungos kuopos privalo kalbamąjį įnešimą kuogreičiausia paremti ir tuomi prisidėti prie Socialistų Partipos įstaigų valymo nuo soc.-patriotų ir soc.-imperialistų.

Social-patriotas Lunn netenka laikraščio kontrolės.

Trečias social-patriotams smugis — tai Schenectady socialistų laikraščio "Citizen" kontrolės atėmimas iš social-patrioto majoro Lunno rankų. Laikraštį leido kooperacija. Socialistai pamatę, kad Lunn'as eina velniop, pasiryžo laikraštį paimti savo kontrolėn, prisipirko akcijų-šėrų, kiek tik pajiegė gauti. Pereitą savaitę buvo laikraščio bendrovės susirinkimas,— ir pasirodė socialistų dalininkų didžiuma. Lunn'as su savo šalininkais bandė apšaukti naujųjų narių šėrus nelegaliais, nes prie jų nebuvo prilipinta po 10c akčyžės ženklelio. Tad socialistai nubalsavo atidėti susirinkimą kitai dienai, prisilipdė reikalaujamus ženklelius ir paskirtą dieną visu buriu atėjo į susirinkimą, kur ir sudarė žymią didžiumą bendrovės narių, paėmė laikraštį savo kontrolėn ir tuoj į redakciją nusiuntė tris savo sargus-atstovus, kad Lunno abazas per naktį spaustuvės nepaimtų arba kokių negerumų nepridirbtų.

NEW YORKO VALSTIJOS SOCIALISTŲ SUVAŽIAVIMAS.

Albany, N. Y. — New Yorko valstijos Socialistų Partijos suvažiavimas nominavo šituos draugus kandidatais į įvairias valstijos valdžios vietas:

Algernon Lee į gubernatorius, St. J. Mahoney į leitenantus gubernatoriaus, J. D. Cannon į senatorius, Pauliną Newman į valstijos sekretorius, S. J. Blocką į generalius valstijos prokurorus, Louis B. Boudiną į apeliacijų teismo pirmininkus.

Suvažiavimas priėmė rezoliuciją prieš naująjį New Yorko valstijos militarinį įstatymą, kuriuom visi sveiki darbininkai yra daromi milicistais ir gali but pavartojami net savo pačių streikų laužymui.

Prieš rengiamą karą su Mexika suvažiavimas priėmė labai karštą protestą, draug pagirdamas New Yorko valstijos įstatymdavystės socialisto atstovo d. Šiplakovo kovą prieš militarizmą ir karą.

Platforma.

Tuodu paragrafu, prieš militarizmą ir prieš karą su Mexika, buvo įdėti ir į valstijos socialistų platformą.

Platformoj išstatyta visa eilė industrinių (pramonijos, darbo) reformų, kaip antai:

8 val. darbo diena ir nuolatinis jos trumpinimas tiek, kiek padidėja darbo našumas.

Uždrausti imt darban vaikus iki 18 metų amžiaus.

Valstybinė darbininkų apdrauda laike ligos, nedarbo, senatvės, motinystės apdrauda, valstybinė farmerių gyvulių ir javų apdrauda.

Valstybės pensija motinoms, turinčioms vaikų jaunesnių kai 18 metų, ir nepajiegiančioms gyvenimo užsidirbti.

Panaikinti "injunction" prieš streikus. Darbininkai turi nevaržomą teisę, streikuoti ir boikotuoti. Jokia darbo įstaiga neturi teisės konfiskuoti unijų fondų padengti nuostoliams, kurie tai įstaigai pasidarytų iš ramios darbininkų kovos.

Turi buti įstatymais uždrausta vartoti milicija, privatinius detektyvus-galvažudžius ir užginta streiklaužių gabentis.

Iniciatyva, referendumas ir netinkamų viršininkų atšaukimo teisė žmonėms.

Balsavimas moterims.

Patys piliečiai turi rinktis sau policiją.

Panaikinti valstijos senatą ir atimt gubernatoriui veto teisę, kuria naudodamasi jis atmetinėja valstijos įstatymdavystės didžiumos balsų priimtus įstatymus, sulig savo nuožiuros.

Atimti teismams ir teisėjams teisę apšaukti įstatymdavystės priimtus įstatymus nekonstitucionaliais.

Visas didžiąsias, plačiai visuomenei reikalingas, pramones įstaigas imti valdžios nuosavybėn.

Statydinti sveikų darbininkams gyventi namų, be jokio pelno.

Vaikams iki 18 metų privestinas mokyklų lankymas; mokslas, knygos ir pietus dykai.

Panaikinti mirties bausmę.

Visų tų ir kitų socialistų reformų galutinas tikslas yra socializmas. **K. V.**

MASS. IR CONN. SOCIALISTŲ SUVAŽIAVIMAI.

Mass. valstijos organizacija laikė savo suvažiavimą Bostone 24-25 dd. birželio. Tarpe delegatų atstovų buvo ir lietuvių atstovų nuo 12 kuopų. Vyriškai taip ir reikia.

* * *

Conn. valstijos organizacija laikė savo suvažiavimą Bridgeporte, 30 d. gegužio. Nė vienas musų kuopa nenusiuntė delegatų. Taip negerai.

Suvažiavimas buvo gyvas. Tarp kitko priimta rezoliucija prieš patriotų riksmą įvesti kareiviavimo mokinimą mokyklose, prieš karę su Mexika; rezoliucija prielanki Socialist Partijos ir Socialist Labor Partijos susivienijimui; rezoliuciją, rekalaujanti, kad miestų valdžios rupintųsi statymu darbininkams namų, nes privatiniai savininkai be sąžinės pradėjo kelti randą (nuomas); kad partijos nariai stotų į unijas ir vestų soc. propagandą tarp unijos narių.

* * *

Socialistų Partijos centro sekretorius ikišiol jau gavo po 10 c. nuo 34,734 darbininkų rinkimų agitacijos vedimui.

Kas daugiau?

LSS. Sekr.-Vert. **J. V. Stilson.**

GAL FORDO PASEKĖJAI.

Amerikiečiai pakėlė klausimą, kad sušaukti socialdemokratų suvažiavimą tą-pat dien ir toj-pat vietoj, kada ir kur bus apsvarstomos taikos sąlygos, kad turėtų įtekmę į jas.

Man rodos, jog tai kvepia Fordo avantiurizmu. Tiesa, kvepia Fordo avantiurizmu ne pats sušaukimas socialdemokratų suvažiavimo, bet kelias prie to suvažiavimo. Jei Francijos "socialistai" gatavi išdraskyti Vokietijos "socialdemokratų" akis, o Vokietijos "soc.-demokratai" šunes karsto ant Anglijos darbininkų, tai "tokių" susivažiavimas ne tik neišgąsdįs besitaikančių valstijų, bet priešingai paragįs jų godumą. Juk toks suvažiavimas butinai reikalaus bendrų nesusipratimų, išmėtinėjimų, peštynių... Jis ne tik neparodys proletariato spėkos jų vienybėj, bet aiškiai atidengs jų silpnumo, jų susiskaldymo puses.

Mums reikalingi kiti keliai, kad priskubinti taiką, kad ji liktų atsakančiausia proletariato reikalams. Tam tikslui nereikia laukti, nereikia atidėlioti kokių tai suvažiavimų, pritaikant juos prie valstijinių konferencijų, bet tuoj reikia imtis už darbo. Tegu Tarptautinis Socialistų Komitetas Berne kuogreičiausiai sušaukia tarptautinį socialistų (bet ne "socialistų") kongresą, ką ir apsvarstys karės ir taikos klausimus. Jis turi išdirbti kelius, kaip bendrai kovoti prieš karę, kaip vesti karę prieš karę, kaip įvykdinti taiką. Jei tas kongresas ras reikalinga, tai ir sušauks suvažiavimą tą-pat dien ir toj-pat vietoj, kada ir kur bus valdžių apsvarstomos taikos sąlygos. Gi toks suvažiavimas bus ne priepuolamai atsiradęs, ne sau priešingų elementų susirinkimas, bet susipratusio visų kraštų proletariato atstovų.

Jei apie tokį suvažiavimą kalba ir amerikiečiai, tai tuomet jau ne fordizmas... **Z-a.**

Draugai žino, kad cimmerwaldiečiai kaip tik ir vykdina tai gyvenime, apie ką čia d. Z-a kalba.

Iš darbininkų judėjimo.

LAIMĖJO CHICAGOS LIEJYKLOS STREIKIERIAI.

Chicago, Ill. — Po septynių savaičių kovos, L. Wolff Mfg. kompanijos liejyklos darbininkai laimėjo streiką. Darbo laikas jiems sutrumpinta iki 9 valandų dienai. Užmokestis pakelta iki $2.50—$2.75. Kompanija negalės mokėti jokiam savo darbininkui mažiau kaip $2.25 dienai. Už viršaus darbo valandas bus mokama pusantro užmokesčio, už šventadienių darbą dvigubas užmokestis. Dirbantiems nuo štukų pakėlė užmokestį nuo 5 iki 10 nuošimčių.

Visi streikieriai buvo atgal priimti darban.

Prieš streiką vidutinis darbininkų uždarbis buvo tik $1.70 dienai už 10 valandų.

GELEŽINKELIŲ KOMPANIJOS LAUŽYSIANČIOS STREIKĄ.

Visos Amerikos kapitalistų spauda smerkia geležinkelių darbininkus ,už jų reikalavimą 8 valandų darbo dienos. Už jų pasiryžimą streikuoti delei 8 valandų darbo dienos kapitalistų laikraščiai vadina juos "anarchistais".

Kur tau ne "anarchistai?" Juk gelžkeliečių streikas butų baisus smugis amunicijos fabrikantams ir militaristams, kuriems reikia išvažioti tokią daugybę amunicijos ir gabenti kariuomenę į Mexiką.

Amerikos geležinkelių kompanijos išanksto ruošiasi sulaužyti savo darbininkų busimąjį streiką, delei kurio dabar eina visuotinas geležinkelių darbininkų balsavimas. Kompanijos prisispausdino daugybę atsišaukimų į "ištikimuosius darbininkus", kuriems įkalbinėja nedalyvauti gręsiamamjame streike ir žada įvairių pirmenybių, jeigu tik bus kompanijoms "ištikimi".

Kompanijos be to nurodinėja, jog tas streikas butų net nusikaltimas prieš visą "publiką", labiausia prieš darbininkus; girdi, dirbtuvės turėtų užsidaryti, darbininkai liktų be darbo, gyvenimas pabrangtų, kudikiams butų badas ir tt., ir tt.

Antgalo, kompanijos ketina geležinkelių darbą varyti, nežiurint streiko.

Mat, kada kompanijoms parupo darbininkų gerovė ir kudikių pasotinimas...

Bet kodėl jos del darbininkų gerovės ir kudikių pasotinimo nepriima teisingus darbininkų reikalavimus, o rengiasi streiką sulaužyti?

NUTEISĖ PITTSBURGHO STREIKERIUS.

Pittsburgh, Pa. — Devyni Westinghouse dirbtuvių darbininkai liko nuteisti nuo 9 mėnesių iki pusketvirtų metų kalėjiman neva už "riaušių kėlimą" per tų dirbtuvių darbininkų streiką, kuriame detektyvai užmušė 3 darbininkus ir sužeidė 40. Areštuotieji streikeriai buvo vieni kaltinami žmogžudystėje, kiti kurstyme prie žmogžudystės.

Žinomas Pittsburgho darbininkų vadas F. H. Merrick pasiųstas kalėjiman pusketvirtiems metams.

Rudolf Blum, Allegheny, pavieto socialistų partijos sekretorius, nubaustas vienais metais kalėjimo vien tik už raudonos vėliavos nešimą 1 gegužės demonstracijoj.

Anna Goldberg už pasakymą prakalbos, šaukiančios darbininkus vienybėn, nuteista ištisais metais kalėjimo, ir tt., ir tt.

Areštuotiems darbininkams buvo paskirtos tokios didelės parankos, jog didžiuma jų visai negalėjo parankų gauti ir išsėdėjo 7 savaites kalėjime iki teismui.

LIGOS IR MIRTIS NEW YORKO SIUVĖJŲ STREIKO PALYDOVAI.

70,000 New Yorko siuvėjų streikas-lokautas apverktiniausiu budu atsiliepia į sveikatą kudikių, ligonių ir senių, kuriuos dabar streikuojantieji, iš darbo išmesti darbininkai turi maitinti.

Iš streikerių šeimynų daug daugiau žmonių patenka į ligonbučius ir į kapus, negu iš kokių kitų šeimynų. Labiausia gi miršta mažamečiai kudikiai. Žinomas žydas labdarys Nathan Straus pasigailėjo kudikių ir sutiko dykai duoti pieno 1,000 kudikių.

MILWAUKEE MAŠINISTAI STREIKUOSIĄ.

Milwaukee, Wis. — Beveik visų dirbtuvių mašinistai rengiasi streikuoti. Reikalausią 8 valandų darbo dienos. Ikišiol jie dirbo po 55 valandas savaitėj.

BALTIMORE LAUŽO 8 VAL. ĮSTATYMĄ.

Baltimore, Md. — Miestas turi įstatymą, kuris nustato miesto darbininkams 8 valandų darbo dieną. Miesto valdžia, tečiaus, pradėjo laužyti tą įstatymą ir parkų darbininkus verčia dirbti kur-kas ilgiau. Vietos unijos kreipiasi į valstijos viršininkus, kad privertus miesto valdžią pildyti darbo valandų įstatymą.

INJUNCTION PITTSBURGE

Pittsburg, Pa. — Streikuoja šio apskričio geležies liejikai, kad gavus 8 valandų darbo dieną. Union Steel Casting Company išsiėmė pas teisėją Shaeferį "injunction'ą" prieš streikerius. Tuomi "injunction'u" jiems uždrausta grumoti streiklaužiams arba neprileisti jų prie darbo. Jeigu areštuoja darbininką, nusikaltusį prieš injunctioną, tai jį be prisaikintųjų teismo, vienas-pats teisėjas, nuteisia. Prisaikintųjų teisme yra tokia taisyklė, jog kaltinamasis yra skaitomas tol nekaltas, kol jam neprirodo nusikaltimo; injunctiono gi teisme darbininkas išanksto jau skaitomas kaltu ir turi prirodyti savo nekaltumą.

IŠ JANTROSIOS CIMMERVALDO KONFERENCIJOS.

Iš pranešimų, Antrojoj Cimmervaldo konferencijoj padarytų, paaiškėjo, kad Vokietijoj vis didesnis ir didesnis minių nepasitenkinimas karu kyla. Nuo Pirmosios Cimmervaldo konferencijos tas nepasitenkinimas smarkiai ėjo pirmyn; maisto stoka kasdien aštresnė darosi. Gatvių manifestacijų ("parodų") buvo ne tik Berlyne, bet ir visoj eilėj kitų miestų. Tų manifestacijų atbalsiai budina užuojautos atbalsių tranšėjose. Tukstančius darbininkų bauzdami varo į karo lauką. Nieks nebenori kariauti. Visi santaikos trokšta. Ir juo labiau tai reikšdinas, juo aiškiau turi reikšdintis ir įvairių srovių socialistų skirtumas.

UŽ CIMMERVALDĄ.

Birželio 25 d. New Yorke Rusijos s.-d. sekcija sušaukė tarptautinį mitingą, pavestą Cimmervaldo konferencijoms. Kalbėjo draugai anglų, rusų, vokiečių, žydų, latvių, finų, vengrų ir italų kalbomis. Dideliu entuziazmu buvo priimtos jų kalbos, norint įvairių srovių kalbėtojų pasirodė (vienok visi buvo tarptautiniai s.-d.). Buvo priimta rezoliucija, kuri pilnai sutinka su Cimmervaldo nutarimais. Kartu buvo priimtas protestas prieš karo kurstymą su Mexika ir ginklavimąsi. Gaila, kad tokiuose tarptautiniuose mitinguose nedalyvauja lietuvių socialistai. Mums reikia visa daryti, kad tik tvirtesniais ryšiais susirišus su kitų tautų socialistais.

Moterų Skyrius.

AMSTERDAMO MERGINOS.

Vis yra sakoma, kad vyrai geria, vyrai mušasi ir tt., bet yra ir musų seselių, kurios, tamsybėj paskendusios, nėkiek nesiskiria nuo tų vyrų. Jos taippat diena iš dienos sykiu su vyrais prie alučio vakarus praleidžia. Ypač taip buna vienoj man žinomoj kolonijoj, Amsterdame.

Ten yra penki šimtai ar daugiau merginų. Laikraščių jos visai neskaito ir daugumas nė skaityti nemoka. Jos gyvena labai ankštai susikimšusios, mažam kambarėlyje tankiai esti net po dvi lovas, kur tik mažas tarpelis esti praeiti. Tokiam kambarėlyje keturios merginos gyvena. Koks baisus ten nešvarumas! Oras tvankus. Per mažą kambarėlio langelį mažai tyro oro įeina, o dar ir tą patį langelį neišmanančios merginos laiko uždarytą, tik retkarčiais įeina srovelė tyresnio oro. Bet dar ir taip gerai, jei nors šviesų kambarėlį turi, nors su vienu langu, bet tankiai ir labai tankiai merginos gyvena pačiame prasčiausiame kambarėlyj, kuris neretai buna visai be lango, tokiame, į kurį niekas kitas nenori eiti. Mat, gaspadinės šiek-tiek jį pigiau išnuomoja, tai merginos mažiau uždirbančios, o norinčios, kad alučiui ir žibučiams daugiau pinigėlių liktų, taip ir gyvena. Už kambarį moka po $3 mėnesiui. Valgį pačios perkasi, tik gaspadinė pagamina. Bet tokios mažai uždirbančios, o šykščios merginos, tai veik nieko kito nė nevalgo apart sardinkų ir duonos su sviestu. Retkarčiais tik mėsos perkasi.

Daugiausiai ten dirba guzikinėse dirbtuvėse ir austuvėse. Uždirba nuo $6 iki $14. Darbo laikas ilgas, po 10 valandų dienai dirba. Yra daug tokių, kurios ir pinigų turi susidėjusios, bet daugiausia jų gyvena tik diena iš dienos. Pastarosios puoštis labai mėgsta. Nors iš dešimtuku krautuvės, vienok apsikarsto visokiomis blėtelėmis ir žibučiais. Bet yra ir tokių, kurios perdaug labai apsileidusios. Nueini į kitą stubą, tai negalima žinoti, ar mergina ar gaspadinė, nes musų gaspadinės tankiausia esti tokios: plaukais apsikračiusios, apsipešiojusios, susėdusios su vyrais, pasistatę alaus "pėliukę", na, ir geria, ir kaziruoja. Taip-pat turi po vakarą pasiskyrę, kuris arba kuri turi "užfundyti". Na, ir kaip ateina merginos vakaras, tai pasiims "pėliukę" į rankas, skarą ant pečių ir eina į smuklę. Daugiausia "šumo" esti subatoj, "pėdės" dienoj ir nedėldienyj. Subatoj per vakarus šoka, dainuoja, rėkia ir siaučia, kiek tik gali. Nedėlioj atsikėlusios bėga į bažnytėlę pasimelsti, griekus išsispaviedoti, o parėjus ir vėl tas pats.

Kur daug merginų ir vaikinų yra viename "burde", tai tiek siaučia, jog ir rakandus ne sykį sulaužo.

Nedėlioms bažnyčioj tai bus kiekviena mergina.

Į draugijas nesideda, nes ir rašyti nemoka.

Aš manau, yra ir daug daugiau tokių kolonijų, kur panašiai merginos gyvena. Kas visame tame kaltas? Kas to nešvarumo ir girtuoklybės išmokina? — Susidedančios aplinkybės, maži uždarbiai, o jau ir nuo seniau skurdus tėvų gyvenimas nedavė joms progos išmokti skaityti nė rašyti, o be to dar bažnyčia spaudžia, gina nuo apšvietos.

Ksavera Baltrunytė.

Nuo Red. Tokių aprašymų apie merginų ir moterų darbo sąlygas, uždarbius, gyvenimą, prašome mums daugiau suteikti.

PASTABOS

Ponas Yčas ieškąs d. Kapsuko ir negalįs surasti! O jis norėjęs jam pranešti taip svarbių žinių nuo žmonos, kuri esanti kokioj ten Rusijos sanatorijoj ir gaunanti po 50 rub. mėnesiui... Gal ta "kokia ten Rusijos sanatorija" — tai yra Jalta, kurioje jau keli metai d. Kapsuko žmona gyvena ir užsiima praktika, kaipo dantų gydytoja? O tie 50 rub. mėnesiui tai gal alga už jos darbą Yčo sanatorijoj? O jei tai "pašalpa", tai da vienas pavyzdys, kad "neinteligentiškos" moters turi pasitenkint 20-čia kap. dienai, kad-ir ant grabo lentos butų; "truputį inteligentiška" (anot Yčo) Kapsuko moteris gaunanti po 50 r. mėnesiui, o kiek gauna "visai inteligentiškos"?

* * *

P. Yčas buvo toks geras, kad savo (?) sanatorijon (Kryme) priėmė ir Kapsuko motiną, kuri nuo pat karo pradžios nebuvo iškeliavus iš savo gimtosios vietos ir liko vokiečių užimtoj Lietuvos dalyj.

Jis taip-pat susirupinęs, kam Kapsukas laiškų nerašąs savo žmonai? Gal geriau jis padarytų, įnešęs dumon paklausimą apie gerbiamosios jo caro valdžios cenzuros siautimą, o ne rupindamasis tuo, ar kas rašo, ar nerašo laiškų?

* * *

"Buk nekaltas, kaip balandis, o gudrus, kaip žaltys!" šituo biblijos pasakymu, sakosi, seką ir musų "laisvamaniai", siųsdami savo atstovą popiežiui pantaplio bučiuot. Sako, maža bėda: pabučiuosi, nusiprausi — ir vėl gerai. Nė nekaltybės neprirasi, o dolerių įgysi, kaip ta jaunoji mergelė — už vieną tikai pabučiavimą!

* * *

Musų nacional-liberalai tik [illegible]tis moka iš tų, kurie kąšt[illegible] stoja prieš karą su Mexika [illegible] ką daro, kad užbėgus [illegible] už akių. Jie jau nori but [illegible]krais vanagais, o ne geltonnapais.

Ku-ku.

* * *

"V. L." tulas "Kolegija ir Kolekcija" rašo apie Du Pont riaušes ir kaltina už tai policiją. Sako, kad žmogų nušovė šerifas. (Teismas šerifą išteisino, juk ne jis šovęs. Burd.).

Tai ne naujiena. Kapitalistų ir kunigų kompanija visados taip darė ir darys, nuo jų ir laukt nieko geresnio negalima. Bet stebiuosi, kad dar randasi žmonių, kurie balsuoja už tą kompaniją. Tokiu žmogum esąs ir pats "Kolegija ir Kolekcija". Tk po rinkimų jisai ir jam panašus vergai toj pačioj "V. L." džiaugės, kad visus viršininkus išsirinko gerus "demokratus", kurie labai "myli" ateivius.

Na, tai dabar ir džiaugkitės Matomai, tų žmonių-vergų niekas ir negalės išmokint, kaip tik policisto buožė.

* * *

Kontroliuodami spaudą, kapitalistai kontroliuoja visuomenės opiniją. Kontroliuodami visuomenės opiniją, kontroliuoja valdžią, visą industriją, darbus, rinkas ir mus darbininkus. Lengvas lošimas.

* * *

Su socializmu išnyks komercijiniai, industrijiniai ir politiniai bosai. Balsuok už socializmą.

Burdingonas.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

J. Jukeliui. Tilps. Rašykit daugiau.

D. V. Petraičio rašinio galą įdėsime kitam num. Jis pataria steigt Moksleivių Fondą prie L. D. L. D. ir kas mėnuo tam tikslui mokėti po 10c. (Žr. "Laisvąją sakyklą").

KORESPONDENCIJOS

CHICAGO, ILL.

Chicagos L. Draugijų Sągos pajrimas ir atgijimas.

Jau bus metai su viršum, kaip čia pradėjo merdėti vienas apysenių kudikių, vadinamas "Chicagos Lietuvių Draugijų Sąjunga". Per ilgą laiką nieko apie ją nebuvo girdėti. Ėjo visokios kalbos, visoki spėliojimai, bet tiems spėliojimams mažai kas tikėjo: visi jautė, kad Ch. L. D. S. dingo, bet kur dingo, niekas nežinojo.

Toksai umus žuvimas taip trukšmingai auklėto kudikio mane labai užinteresavo ir aš įsigeidžiau tatai patirti. Sutinku vieną jos viršininkų "direktoriais" vadinamų ir klausiu: "Sakyk, brolau, kas atsitiko su Ch. L. D. S.?"

"Nežinau, tamstėle, nieko nežinau!" teisinosi tasai.

"Juk tamsta direktorius, turėtumei žinoti", patėmijau jam.

"Na, vot... kaip čia pasakius— aš nieko tenai neveikiau... aš neturėjau laiko".

Matydamas, kad tam žmogui labai sunku teisinties, palioviau jo klausinėti. Sutinku kitą direktorių ir vėl klausiu: "Kas pasidarė su Ch. L. D. S., gal jau nebegyvuoja?"

"Gyvuot gyvuoja, bet labai blogai?"

"O delei kokių kliučių jį labiausia kenčia?"

"Badas, prigimtoji jos liga— džiova, na, ir daugybė kitokių bėdų. Tečiaus už keleto dienų yra kviečiamas direktorių susirinkimas: matysim, gal ir galėsim ką-nors sugalvoti josios sustiprinimui".

Išgirdęs apie susirinkimą, labai apsidžiaugiau, nes tikėjau, kad tenai tai tikrai galėsim užganėdinti savo žingeidumą.

Nuvykau susirinkiman, bet kad jau truputį buvo vėlokas laikas, nedrįsau eiti į salę — pasilikau už durų laukti jo pabaigos. Da nespėjau gerokai atsikvėpti, kaip pamačiau išeinant Chicagos Liet. Draugijų Sągos prezidentą p. K. Gugį su kitais dviem vice-prezidentais. Nieko nelaukdamas, kapt jam už alkunės ir umai paklausiau: "Sakyk, p. Gugi, ką nutarėt susirinkime"?

Jis vieton atsakyti į klausimą, tiesdamas į mane ranką tarė: "O, o! Gerą vakarą!" Ir mudu pasisveikinova.

Aš susigėdau... Valandėlę patylėjęs, vėl paantrinau klausimą ir pasakiau, jog aš tuomi dalyku labai esu užinteresuotas ir norėčiau žinoti, ar C. L. D. S. dar atsigaus ir išaugs į stambią organizaciją, kaip kad buvo manyta ir kalbėta, ar ji, tulą laiką dar patunojusi, visai pradings?

"Susirinkimas nejvyko, broli", truputį paraudęs, atsakė jisai.

" O delko?"

"Mat, nebuvo "quorum".

"O be "quorum" ar negalima susirinkimo laikyti?" manydamas, kad "quorum" tai vardas kokio-nors svarbaus viršininko, patėmijau aš.

"Negalima! Tai butų priešais konstituciją, nes tenai pasakyta, kad mažiausis "quorum" turi but bent iš penktos dalies visos valdybos narių. Ir žinai, broli, jau bene penktas susirinkimas šaukiamas..."

"Ir vis nebuvo "quorum"?!" Sušukau aš.

"Nebuvo, broli, ir nėra... O daugiau darbo ir energijos aikvoti aš negaliu ir nematau pamato, kuriuo remdamos galėčiau agituoti už Ch. L. D. S. Pati organizacija dabartiniame jos stovyj man atrodo niekas daugiau, kaip muilo burbulas; visi tie geri norai, visi tikslai, kurie surašyti konstitucijoj, nė prie geresnių aplinkybių neišpildomi-neatsiekiami, o dabar, kuomet eina kova už intekmę, nė svajoti negalima apie pasekmes. Abelnai, aš pats nežinau, ką daryti?"

"O ar draugijos, kurios tai Sąjungai priguli, nesiinteresuoja josios likimu?"

"Nieko. Joms, matyt, tatai nerupi".

"Jei taip, tai paskelbkit šermenis", patariau aš.

"Ne, aš to negaliu padaryti. Bandysiu da ką-nors veikti".

Aš jam padėkavojau ir nuėjau. Ilgai galvojau, kaip čia suradus budą, kad visi sutiktų bendrai veikti, tečiaus nesugalvojau ir pasilikau prie p. Gugio nuomonės, kad Chicagos Lietuvių Draugijų Sąjungai nėra pamato, kuriuo galėtų remtis ir gyvuoti.

Tečiaus, paskutiniu laiku mačiau pranešimų, kad C. L. D. S. vėl atgijo ir pradėjo veikti, bet kaip tvirtas tasai išnaujo pradėtasai veikimas, da negalėjau patirti.

Kad skaitytojas, tų dalykų nežinantis, galėtų suprasti, kas yra ta C. L. D. S., reikia nors trumpai peržvelgti josios istoriją.

1909-10 metais Bridgeporto tautininkai sumanė sutverti tokią draugiją, kuri rupintųsi "Tautiško Namo" statymu Chicagoj. Tečiaus, tasai jų sumanymas nejvyko. Mat, katalikų draugijos buvo užimtos "Dievo Namų" statymu ir užlaikymu, o progresyvės draugijos mažai tam pritarė. Musų ponai, matydami, kad Chicagos lietuviai nelabai pageidauja bendro "Tautiško Namo", 1911 m. lapkr. 18 d. sutvėrė C. L. D. S., tokiu tikslu: "Sutvėrimui vieno gyvo lietuvių centro ir aprupinimui visų lietuvių reikalų, tautybės, kulturos, apšvietos, doros ir gerovės, ir pakėlimui tautos ant augštesnio laipsnio visose gyvenimo srityse". Per 3 metus ta nauja S-ga buvo nė gyva, nė mirusi. Štai 1915 m. nueina tenai socialistai ir stoja vadovauti, manydami, jog stiprindami C. L. D. S., galės sustiprinti ir savo srovę.

Tautininkai, pradėjus socialistams veikti, tuojaus išbėgiojo. Pasiliko tiktai vienas Pranas Butkus, bet ir tas, matydamas, kad visur tautininkų "smala užvirta", nejučiomis prasišalina. Ir taip, Chicagos Lietuvių Draugijų Sąjunga palieka vienų socialistų globoj, o tie, galų-gale, įsitikrino, kad jiems tokia Sąjunga nereikalinga. Vienok numarinti bijo ir iš kailio neriasi, kad nors gyvybę palaikius. O kaip jie geidžia, kad rastųsi žmonių, kurie norėtų paimti ją ir auklėti!

Dabartinis josios atgijimas, arba, kaip kiti sako: "Iš numirusių prisikėlimas", turbut, reiškia, jog nauji auklėtojai jau surasti?

Semel pro Semper.

CHICAGO, ILL.

Tautininkai organizuoja naują šelpimo f-dą. Balučio 'pundacija.'

Birželio 27 d. "Aušros" svetainėj įvyko susirinkimas (kieno sušauktas — nežinau). Nuėjau į knygyną pasiskaityti. Girdžiu, už durų kas tai spyčių drožia. Manau sau, kas dabar ten butų?

Pasiteiravau pas vieną skaitytoją, kas ten dabar do "spyčiai". Paaiškino, kad tai susirinkimas kokių tai Chicagos draugijų šelpimo fondui tverti.

"Keista. Juk jau čia tų fondų daugiau, negu pas žmones pinigų" — atsakiau. "Na, o kas tą susirinkimą sušaukė", užklausiau. Jis man paaiškino, kad, kaip buvę tautiškų kapinių pamaldos, tuomet p. Martus kalbėjęs ir prašęs, kad žmonės patys arba nuo draugijų susirašytų, kad išdirbus planus, kaip rinkti aukas. Nuėjau ir aš pasiklausyt.

Kadangi biskį buvau pavėlavęs į pirmuosius "spyčius, tai nežinau, ką jie ten veikė. Įėjęs radau Balutį laikant "spyčių" su savo "locna" nuomone. Jis aiškino, kaip ir per kur galima siųsti pinigus. "Kad tik butų pinigų", šaukė jisai... "Aš rekomenduoju siųsti per J. V. valdžią, per Ispaniją, per Švedijos komitetą" ir da per kokius galus. Labai rekomendavo siųsti per Rockefellerio įsteigtą "pundaciją", kaip jis pats ją pavadino. Ta "pundacija" pristatysianti, girdi, visur, kas tik kur norės.

Pirmininkavo dr. Graičiunas.

Pirmininkas klausia: "Ar visi sutinkate, kad jusų draugijos prisidės prie šito darbo? "Delegatai", atsistoję rėkia: "Kaip mes galime sutikti, — mes juk nėsame draugija: mes tik atvažiavome pasiklausyti, ką jus čia norite padaryti."

Kiti vėl rėkia, — nedarote jus nieko konkrečio ką mes dabar galime žinoti, su kuo čia mums reikia sutikti".

Pirmininkas "prieštarams" nedavė kalbėt; užtat Balutis galėjo kalbėti, kiek norėjo.

Galų-gale nutarta šaukti kitą susirinkimą rugpiučio 1 d.

Jie tą viską išdarinėja, kad Bulotų ir Žemaitės misijoms užkenkus.

Chicagos Laisvamanis.

BRIDGEPORT, CONN.

Saužudystė.

Birželio 27 d. 5:30 val. ryte nusišovė Teresė Pėstinykienė.

Priežastis nusižudymo, kaip spėjama, yra visiškas nervų sujrimas. Nes pastaruoju laiku kiekvienas menkniekis jąją taip erzindavo, kad net užmigt negalėdavo.

Pėstinykai visiems Bridgeporto lietuviams žinomi, nes jau ilgas laikas čia gyvena ir yra pasiturį žmonės.

Da visai neseniai nusipirko saliuną (hotelį), kas, galima sakyt, irgi prisidėjo prie paskubinimo jai mirties.

Čia ji turėjo dirbt nuo anksti ryto iki vėlyban vakarui, nes turėjo apžiurėt kambarius ir gamint valgį kokiai 20 įnamių.

Be to da turėjo žiurėt ir abelnai biznio.

Pėstinykienė nusižudė virtuvėje. Pabudęs vyras ir užuodęs dujų (gazo) dvokimą, nulipo žemyn ir rado pilnus kambarius gazo. Moteris sėdėjo kedėje su peršauta galva.

Revolveris gulėjo, nupuolęs, čia-pat ant kedės.

Šuvis buvo paleistas į burną, ir kulipka, suardydama smegenis, išėjo kiaurai per viršugalvį.

Kunas buvo sudegintas krematorijoj.

Velionė buvo vos 34 metų amžiaus.

Paliko vyrą Simoną ir du kudikius: vieną 10, antrą 12 metų.

J. V. Straus.

AMSTERDAM, N. Y.

Kun. Mockus ir kun. Židanavičius.

Birželio 14—18 M. X. Mockus laikė čia savo misijas. Žmonių buvo mažiau, negu buvo tikėtasi. Daugelis žmonių po Main gatvę išvaikštinėjo, jieškodami kur prakalbos, gi neradę parėjo namo; taip buvo delto, kad čia kieno tai pasidarbuota ir net dvi svetainės buvo rengėjams atsakyta. Trečią parandavo tą pačią dieną, kai prakalbos įvyko; tai kaip jau rengėjai besuspės tinkamai išgarsinti.

Prieš pačią prakalbą atbėga priduseęs kun. Židanavičius, kiek kam teko suprasti, tai jis buvo atbėgęs, kad savininką prikalbėjus, kad neduotų Simano Daukanto klubo nariams svetainės, bet kad jau ten ant vietos nariai buvo viską surengę, o savininko nerado, tai rengėjus piktai ir gražiuoju maldavo, kad prakalbų nerengtų. Del šventos ramybės rengėjai užtikrino, kad apie jo šventą stoną nieko nekalbės, tik apie kapitalistus. Jis jiems patikėjo. Tą vakarą atėjo ir atsisėdo šale manęs.

Kunigas, turbut, manė, kad jo šventai esybei esant, neišdrįs prieš tokį šventą "stoną" ką priešingo ištarti.

Bet Mockus kad rėžė, tai rėžė. Pirma Židanavičius iš nusistebėjimo negalėjo nė kalbėti: išbalo, ištižo, susmuko, vien dantimis griežė. Bet, pabuvęs, kad pradės niurzgėti, šaukti, ypač, kada kalbėtojas apie inkviziciją užsiminė, Židanavičius kad pradės trukšmą kelti.

Ot, tai tau ir inteligentas!

Be abejonės, jis tikėjosi, kad kas-nors iš parapijonų padės jam ardyti prakalbas, bet niekas neatjautė jo. Galų-gale, matydamas, kad čia nieko nebus, sušuko į publiką: "Einam iš čia, einam! Tokių neteisybių klausytis yra griekas". Koki penki parapijonai sekė savo piemenį lauk, ką tai niurzgėdami.

Jiems išėjus paliko tylu. Vakaras gražiai užsibaigė.

Birželio 18 d., nedėlios rytą, kun. Židanavičius išbarė visus, kurie ėjo į Mockaus prakalbas. Buvo baisiai įniršęs.

Paskui išstatė ant altoriaus "monstranciją" ir, į žmones atsisukęs, bandė prisiekdint, kad neitų daugiau į prakalbas. Liepė pakelti rankas. Sykį, kitą ir trečią; vos keli pakėlė rankas. Matydamas, kad kiti nekelia, atsiklaupė, ištiesė rankas ir sušuko: "Dieve, dovanok, tiems, kurie nekėlė rankų". Paskui atsisuko į žmones ir tarė: "Kas netikite katalikų bažnyčios įstatymus, eikite laukan, eikit lauk!" Tuojaus pakilo pora vyrų ir išėjo.

Kunigas buvo nuėjęs net į rusų cerkvę; ten liejo ašaras, sakydamas pamokslą, ir pasakodamas, kaip lietuviai ištvirko, net ir bažnyčios draudžiami, eina į bedieviškas prakalbas. Patarė rusams laikytis tikėjimo ir tt. (Ar tai tiesa, kad kunigas cerkvėj pamokslus sako? **Red.**)

Birželio 18 d. nedėlioj po pietų buvo antros Mockaus prakalbos. Visi atydžiai klausėsi. Trukšmadarių nebuvo.

Parapijonas.

EASTON, PA.

Taip, Proletaras rašė teisybę.

Po pereitame n-ryj tilpusia iš Eastono korespondencija Redakcija deda pastabą: "Geistina, kad buvusie prakalbose pranėštų Redakcijai, ar tikrai tie visi korespondento paduoti kunigo siundymai buvo į socialistus paleisti?"

Taip, aš pilnai patvirtinu d. Proletaro žodžius. Tose prakalbose iš dvasiškųjų tėvų lupų pylėsi ant socialistų pikti, pilni neapykantos siundymai ir didžiausios nesąmonės, begėdingi, pikti melai.

Štai pirmasai tų kalbėtojų, kun. Čėsna, siulijo moterims muilo daugiau prisipirkti, kad geriau apšvietą atsiekt; švariau, girdi, užsilaikysit, tai geriau vyrai mylės. Tas, žinoma, menkniekis. Čėsnos, kaipir antrojo kalbėtojo — Čereškevičiaus kalba buvo tik besąmoningų sakinių kombinacija, bet pažiurėkit, kur trečiasis "kalbėtojas", kun. Mališauskas nuėjo.

Išėjęs scenon, jis pasigraibė apie ausis, pažiovavo ir pradėjo: "Kalbėsiu apie tą didelį jautį — cicilizmą. Cicilizmas, bedievybė, žydiškas mokslas, išmislytas žydų — Markso ir Engelso. Cicilikai žydberniai! Jųs, katalikai, švieskitės, nusipirkite knygutę "Imk ir skaityk"; **MUŠKITE CICILIKUS,** bedievius. Gink Dieve, kad cicilizmas įvyktų, kas bevalgytų baliones?

Tai tokia to jezuito buvo visa kalba.

Po tų visų nesąmonių užgiria socialistus, kad jie drąsųs vyrukai. Salėje suužia aplodismentai. Jezuitas smuko nuo pagrindų. Iš publikos pasigirsta: "palauk, klausimų duosime!"

Kalbėtojai dingo.

Trys dalys publikos sustojo, vieni reikalaudami, kad atšakytų klausimus, kiti — kad atšauktų šmeižtus. Prasidėjo suirutė. Viena katalikių moterų ir prie vienų, ir prie kitų puola, šaukdama: "švieskimės, žengkim pirmyn, žengkim pirmyn! Duokite man pagalį, aš visus bedievius išmušiu!"

Vienas vyčių atėjo su plyta iš lauko.

Net ir kai-kurie katalikai piktinasi iš tų prakalbų.

J. G., Proletaro Draugas.

SMULKIOS NAUJIENOS

WATERBURY, CONN.

Waterbury's išrodo kaip-ir kvotimų vieta. Čia neseniai buvo suvesta F. J. Bagočius su dr. J. Šliupu ant vienos estrados. Dabar vėl išbandyta dviejų aktorių gabumai. Lošiant "Mariją Magdalietę", dukart paeiliui, vieną kartą lošė J. Kačergis, antrą kartą F. J. Bagočius. Dabar vėl 18 d. liepos rengiama debatai A. Bulotai su S. Šimkum.

Kaip matyt, waterburiečiai labai sumanus bandymuose, tik kažin kodėl diplomų neišduoda?

Simutis.

BRIGHTON, MASS.

Birželio 25 d. buvo vestuvės d. Juozo Rumšos su p-le Kazimiera Guligauskiute. Šliubinė iškilmė atlikta civiliškai. Tarpe kitų svečių, dalyvavo ir d. J. B. Smelstorius, kuris susirinkusiems ir jaunavedžiams pasakė gražią prakalbą. Laike pietų, nors svečių buvo mažas burelis, suaukota nukentėjusiems nuo karės $17.00.

Reikia pažymėti, kad jaunavedžiai yra veiklus LSS. 67 k. nariai.

K. Š. Rymkus.

DETROIT, MICH.

Nauja L. D. L. D. kuopa.

Nedėlioje, 25 birželio, apie 7 val. vak. Palmer Parke, susirinko lietuvių. Ddg. P. Jočioniui paraginus ir prakalbėjus keletą žodžių apie reikalingumą paremti L. D. L. D., perstatyta kalbėti drg. J. Danta, kuris nuosekliai išaiškino draugijos tikslą. Čia-pat ant vietos tapo sutverta kuopa iš 14 narių. Ateityj tikimės, gausime daug daugiau narių. Valdybon liko išrinkta: pirm. F. J. Pabedinskas, raš. Pr. Jočionis, iždi. M. Masys.

J. P.

WATERBURY, CONN.

Birželio 21 d. apsivedė drg. Radvilas su p-le O. Lapkauskaite. A. Radvilas waterburiečiams yra žinomas, kaipo scenos veikėjas, senas LSS. 34 kp. choro narys. Vestuvėsna buvo užkviestas ir choras. Laike vakarienės drg. J. S. Pruselaitis, LSS. 34 kp. choro vedėjas, pasakė trumpą prakalbą.

Simutis.

WATERBURY, CONN.

Birželio 25 d. Waterburio lietuvių pirmeivių draugijų Sąryšis nukentėjusių nuo karo lietuvių naudai statė scenoje 5 veiksmų dramą "Marija Magdalietė".

Lošė LSS. 34 kp. choro artistai. Aulaus Flavijaus rolę lošė F. J. Bagočius iš So. Boston, Mass. Veikalas sulošta artistiškai. Ypač pasižymėjo p-lė E. Kušliutė Marijos rolėje, A. Nainys Judo rolėje, J. Pruselaitienė Rechos rolėje. Bagočius, tasai lošė jau pilnai artistiškai. Kiti visi mažesnėse rolėse, kaip tai: Kaifas, Joabas, Jotamas, taip-jau lošė gyvai. Rodos, waterburiečiams toki lošimai matyti retai pasitaiko.

Publikos šį kartą buvo nelabai daug. Statymas minėto veikalo brangiai atsieina. Rengėjai veikiausia turės nuostolių.

Simutis.

Sąjungos Reikalai.

X VISUOTINA LSS. VIRŠININKŲ NOMINACIJA.

Visoms kuopoms ir pavieniems nariams tapo išsiuntinėta X Visuotinos LSS. Viršininkų Nominacijos blankos. Pasekmes malonėkite sugrąžinti LSS. Sekretoriui **ne vėliau,** kaip iki 19 d. rugpiučio (August) 1916.

Kas da negavo tų blankų, greitai kreipkitės prie LSS. Sekretoriaus.

J. V. Stilson,
LSS. Sekr-Vert.

LSS. REFERENDUM N III, 1916.

Visoms kuopoms ir pavieniems nariams tapo išsiuntinėtos referendumo N III blankos (žr. "Kovos" N 24) delei šio rudens LSS. suvažiavimo vietos.

Kas da negavo tų blankų, greitai kreipkitės prie LSS. Sekretoriaus. Balsavimas reikia sugrąžinti LSS. Sekretoriui **ne vėliau,** kaip 2 d. rugpiučio (August), 1916.

J. V. Stilson,
LSS. Sekr.-Vert.

VISŲ LSS. NARIŲ ATYDŽIAI.

Sulig drg. M. D. Tuinilos patėmijimo ir Pild. Kom. Sekretoriaus nurodymo, šiuomi atkreipiu visų draugų atydžią į tai, kas seka:

Visi į LSS. įstojantys nariai išpildo aplikaciją, kurioje, tarp ko kita, yra principų deklaracija, kuriąja įstojantis į LSS. **pertraukia visus ryšius su visomis kitomis partijomis, suorganizuotomis palaikymui dabartinės tvarkos.**

Kadangi pranešama, kad pora draugų įstojo į vadinamą "Lietuvių Tautinę Sandarą", kuri yra niekas daugiau, kaip špykutis Amerikos ir Lietuvos demokratų partijų, su kuriomis socialistai pertraukė ryšius ir visuomet privalo kovoti, kaipo su darbininkų klesos spaudėjais, ar tai atvirais, ar slaptais, todėl visi tie draugai, kurie per savo neapsižiurėjimą (jeigu pranešimas teisingas) įstojo į minėtą "Sandarą", šiuomi yra persergstimi, kad bėgyje 45 dienų nuo šio pranešimo pasirodymo "Kovoj" išstotų iš minėtos demokratų šakos; neklausantys gi persergėjimo bus prašalinti iš LSS.

J. V. Stilson,
LSS. Sekr.-Vert.

DELEI LSS. REF. III.

Drg. Repšys, išbaręs 4 ir 22 kuopas, sako, kad jų protestas prieš Veik. Kom. referendumą, kas del LSS. suvažiavimo vietos, neturįs vertės nė pamato ir esąs vien tik trukšmo darymas.

Ne. 4 ir 22 kuopų protestas turi pamatą, ką aš ir skaitmenimis parodysiu.

Drg. Repšys, man rodos, nė nemano ginti LSS. gerovės, bet tik gina referendumą Veik. Kom., kurio ir jis pats yra narys.

Bet eisiu prie dalyko.

1. Illinoiso ir tolimųjų vakarų valstijų socialistai, net nuo pat Pacifiko, siuntinėjo delegatus į aštuonis LSS. suvažiavimus į rytų valstijas. Siuntinėjimas neapsiėjo be išlaidų. Bet vakarų valstijų draugai be murmėjimo mokėjo išlaidas ir priėmė tų aštuonių suvažiavimų tarimus. Vakarų valstijų draugams delegatų siuntinėjimas į aštuonis buvusius suvažiavimus tiek daug lėšavo, jog Sąjungai daugiau nelėšuotų turėti vienas suvažiavimas, kad ir Washingtono valstijoj.

Per visus tuos metus vakarų draugai dėjo savo pinigų ir pastangų, kad siuntus savo delegatų į rytuose laikomus suvažiavimus, kuomet rytų valstijų sąjungiečiai su visu centru turėdavo suvažiavimus prie pat savo durų. Kodėl gi rytų valstijų draugai negalėtų po dolerį-kitą paaukoti padarymui suvažiavimo šiek-tiek toliau, Chicagoj?

2. Draugai rytiečiai mums sako, kad LSS. kuopų didžiuma yra rytuose, o ne Chicagoj ir Ill. valstijoj. Bet tie draugai neteisingai padalina Sąjungą. Reikėtų dalinti ne į Chicagos ir apylenkių kuopas, iš vienos pusės, ir rytų valstijų kuopas, iš kitos, bet į rytų valstijų kuopas ir vakarų valstijų kuopas. Šitaip gi dalindami, atrastume štai ką.

Vakarų valstijose yra:

Illinois 35 kuopos, Michigan 3 kp., Minnesota 1, Missouri 1, Nebraska 1, Wisconsin 1, Oklahoma 1, California 1, Washington 4, Indiana 7. Viso 55.

Rytų valstijose:

Massachusetts 18 kuopų, Maryland 1, Connecticut 10, New Jersey 6, New York 9, Maine 3, Canada 1. Viso 48.

Ohio, Pennsylvania ir West Virginia su savo 35 kuopomis randasi viduryj kalbamų suvažiavimui vietų, ir joms vistiek, ar suvažiavimas bus Chicagoj, ar Worcesteryj.

Taigi, kaip nekalbėsi, Chicago labiau guli Sąjungos centre, sulig savo geografinio padėjimo, negu Worcester.

Tolimų vakarų, Pacifiko pakrančio, kuopos malonėtų atsiųsti savo delegatų į Sąjungos suvažiavimą, bet skersai visą Ameriką, į Atlantiko pakrantį, jos nepajiegs savo delegatų siųsti. O į Chicagą galėtų.

Kodel tat nepadaryti suvažiavimo Chicagoj?

A. A. Vasiliauskas.

CHICAGOJ AR WORCESTERYJ?

Gaila, kad musų kuopos leidžiasi į tuščius ginčus apie Sąjungos suvažiavimo vietą, o visai pamirsta pagalvoti apie naudingus įnešimus — sumanymus tam suvažiavimui.

Vieni už Worcesterį, kiti už Chicagą!

Ypatingai puola į akį draugų chicagiečių užsispyrimas turėti suvažiavimą Chicagoj. Jie net užprotestavo prieš Veik. Kom. paskirtą vietą, Worcesterį, ir suvažiavimo vietos klausimas dabar leidžiama referendumu. O kad butų bent vienu rimtu dėsniu chicagiečiai parodę, kodėl suvažiavimas butinai reikia laikyti Chicagoj! Svarbiausias jų argumentas yra: jei suvažiavimas butų Chicagoj, tai butų galima išrišti klausimas: kodėl draugai šalinas iš Sąjungos?

Argi draugai chicagiečiai mano, jog panašaus klausimo nebutų galima apkalbėti Worcesteryj?

Veik. Komiteto tarimas laikyti suvažiavimą Worcesteryj turi da štai kokį rimtą pamatą:

Naujojoj Anglijoj yra išbujojęs tautininkų veikimas ir vis platesnę dirvą užimą klerikalų armiją. Veik. Kom. tuos dalykus pastebėjo ir suprato, kad reikia kuodaugiausia suvažiavimui delegatų, įsižiurėjusiųjų į musų idėjos priešininkų darbus, sumanymus ir planus. Šitai reikia sąjungiečiams žinoti, kad galėtų nuosekliau vesti kovą su besiperšančiais darbininkams į vadus klerikalais ir tautininkais.

Taigi aš visai pritariu Veik. Kom. tarimui ir patariu sąjungiečiams balsuoti prieš Chicagos draugų protestą, kurie užsimanė butinai turėti LSS. suvažiavimą Chicagoj.

Keršto Širdis.

LSS. II RAJ. VIRŠ. RINKIMO PASEKMĖS.

Organizatorius.

J. Griciunas, 1340 Pine St., Easton, Pa., gavo 26 balsus;

F. Bačkis, 1115 Jackson St., Easton, Pa., 22 bals.

Prot. sekretorius.

F. Bačkys, 1115 Jackson St., Easton, Pa., 33 bals.

Fin. sekretorius.

F. Vituris, 139 S. Bank St., Easton, Pa., 42 b.

Iždininkas.

A. Rulis, 735½ W. Saratoga St., Baltimore, Md. 42 b.

Veik. Kom.

R. Merkis, 34 So. 55th St., Philadelphia, Pa.

J. Kulikauskas, 1024 Melon St., Philadelphia, Pa.

Nuo 31 ir 65 kuopų jokio atsakymo nesulaukiau.

LSS. II Raj. prot. sekr.

M. Urba,
606 Northampton St., Easton, Pa.

PARTIJOS DIRVA

Jaunųjų Socialistų Lygos (Young People's Socialist League) sekretorius W. F. Kruce prašo visų draugų, kad organizuotų Jaunųjų Socialistų kuopas, kur jų da nėra, ir stiprintų jau esančias.

Tai teisybė. Jaunuomenė — musų viltis. Tik draugai lietuviai į tai mažai atkreipia atydžios; da tik ir trys jaunųjų socialistų draugijėlės prie LSS. gyvuoja. Wake up!

***

Rand School of Social Science New Yorke pabaigoje rugpiučio išleis informacijų knygą "An American Labor Year Book". Tai bus knyga virš 300 puslapių ir talpis savyje daug informacijų iš darbininkų judėjimo. Reikėtų ir mums tokią knygą išleisti.

Trečias Metinis

PIKNIKAS

RENGIA LSS. VI RAJONAS

SUBATOJ,

15d. Liepos-July, 1916

Maple Parke

ANT SOCIALISTŲ KEMPĖS, METHUEN, MASS.

Prasidės 2-rą val, po pietų ir traukis iki vėlai naktį.

Kviečia LSS. VI-to Rajono KOMITETAS.

Pasarga: Karus, važiuojant reikia imt iš Lawrenceo ant Hamshire St., kampas Essex St., Elm arba Short St., su užrašu "Haverhill" ir išlipti ties Maple St., kur po dešinei plevėsuos amerikoniška vėliava. Iš Bostono karus galima gauti ant Sullivan Sq. kas pusė valandos, o traukinį ant North Station kas valandą.

Užsirašykite

Pirmą Lietuvių Dienraštį

"NAUJIENOS"

Kuris jau eina nuo 5 Rugpjūčio kasdien.

"NAUJIENOS" praneša naujausias ir teisingiausias žinias iš karės lauko ir abelnai iš viso pasaulio — kasdien.
"NAUJIENOS" yra darbininkų laikraštis ir jos vedamos darbininkų dvasioje.
"NAUJIENOS" talpina darbininkams naudingus straipsnius ir žinias.
"NAUJIENOS" leidžiamos daugybės darbininkų, žmonių apšvietai ir jų gerovei, o ne pavienios ypatos ir darymui pašalinio biznio.

Prenumeratos kaina:

Chicagoje—per išnešiotojus 12 c. savaitėje. Pačtu siunčiant, Chicagoje metams $6.00; pusei metų $3.50. Kitur, ne Chicagoje, metams $5.00; pusei metų $3.00; dviem mėn. $1.00. Europoje ir Kanadoje met. $7.00. Pavienių num. kaina 2c.

Išpildyk šitą blanką ir prisiųsk kartu su pinigais.

"NAUJIENOS" 1841 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Šiuomi prisiunčiu $_____ už "NAUJIENAS"_____ metus ir meldžiu jas siųsti šiuo adresu:

K. 10

TRIMITAS

Dainos Su Notoms

Gali dainuoti chorai ir skambinti ant piano. Didelė knyga su daugeliu puikių dainų.

Apdaryta kaštuoja $1.00. Neapdaryta 75 c.

Reikalaudami adresuokite:

"KOVA"

229 N. 6 St., Philadelphia, Pa.

Jau Jie Tai Surado!

Jųs irgi to paties jieškosite, — t. y. tabaką, kurio skonis jums geriaus patiks, negu to, kurį pirmiaus vartojote — tokį tabaką, kurs yra gana mėsingas jusų užganėdinimui per ištisą dieną.

Štai jisai—

GAIL & AX

NAVY

Long Cut Tobacco

"Geriausias Tabakas, Geriausiame Pakelyje".

NAVY yra padarytas del tų vyrų, kurie nori geriausį tabaką pasikramtyti ir parukyti.

NAVY yra padarytas iš Burley lapų, nusistovėjęs per tris metus išgavimui jo skonio, ir riebumo. Keturi įvyniojimai užlaiko jį šviežiu, kvepiančiu ir pilname stiprume.

Įsigyk pakelį NAVY ir išmėgink įsidėjęs į pypkę. Rasi, kad jisai yra saldus, vėsus ir skoningas. Susisuk cigaretą — jo ilgos druožlės nekrinta ir neišsiaikvoja. Paskui kramtyk jį ir tėmyk, koks jis yra syvingas, skanus ir skalsus. Pamėginus niekuomet neapsieisi be pakelio NAVY.

DOVANAI

Prašyk savo pardavėjo DYKAI duodamos knygutės, kuri yra duodama su kiekvienu 5c NAVY pakeliu.

THE AMERICAN TOBACCO COMPANY.

Jeigu Nori Sužinoti,

kas šiandien gimdo piktadarius ir kriminalistus, skaityk naujai išleistą LSS. knygą

"NEKALTAS"

arba PASKUČIOUSIO NUPUOLĖLIO APGYNIMAS.

Yra tai veikalas garsaus psichologo Roberto Blatchfordo, kurį sulietuvino d-rė A. Kuršaičiutė.

Joje aprašoma įvairios piktadarybių priežastįs, kurias gimdo šioji kapitalizmo tvarka.

Kada rašysi administracijai laišką su kokiu reikalu, neužmiršk įdėti laiškan 5c ir gausi šią pamokinančią knygą.

Adresuok:

"Kova", 229 N.6th St., Philadelphia, Pa.

Kada persišaldai

Įtrink kaklą, krutinę ir apačias kojų D-ro Richter'io

PAIN-EXPELLER

Tuojau apsaugoja nuo ligų ir gydo

Tikras tiktai su pažymėta marke "ĮKARA"

25c. ir 50c. butelukas visose aptiekose arba stačiai nuo

F. AD. RICHTER & CO.

74-80 Washington Street, New York, N. Y

Keistone Phone Main 14—28.
Bell PhoneLombard 2506

Dr. Philip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.

Priėmimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Kalbama suslkalbėt rusiškai ir lenkiškai.

NUSIPIRKITE

Visiems naudinga Yla už .. $1.00
Skurinis diržas apsaugojimui pinigų $3.00
Skrynutė guminių raidžių $1.00

Reikalaujanti tų daiktų parašykite pilnus adresus, net ir kokiam paviete (county). Pinigus reikia prisiųsti registruotame laiške arba Money Orderiu.

M. M. DOVIDAITIS,
501 So. Heald St.
Wilmington, Del.

STAI TAMSTOS PROGA

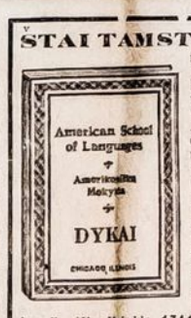

išmokti greitai Anglų kalbos. Amerikoniška mokykla pasekmingai mokina per pačtą visose dalyse Amerikos ir Kanados, ir klesose, dienomis ir vakarais. Čia gali užbaigti Grammar ir High schooles kursus.—Graži, iliustruota, su daug aprašymų, knyga yra siunčiama Dykai. Rašyk, dėl platesnių žinių; įdek kelias markes prisiuntimui knygos. Iškirpęs prisiųsk kartu šį apgarsinimą.

Amerikoniška Mokykla, 1741 W. 47 St., Chicago, Ill.

JUS GALETE IŠAUGITI PLAUKUS

PASEKMINGAS, MOKSLIŠKAS GYDYMAS DYKAI DEL VYRU IR MOTERIU.

Ar linka jums plaukai?
Ar ražilę jusu plaukai nuo metu? Ar užkreči koklas nors ne svelkumais ir limpati jie?
Ar undus plaiskotes, niežas odos galvos?
Ar plinki, bei pradedi plikti?
Ar enkia kas iš aukščiau pasakytu ligu, tai sinkites apsauguoti jos. Užsakykete fuosiota knygute jusu prigemtą kalba: "TEISYBE APIE PLAUKUS,"

Paišita europos garsingo specialisto, kurio randas ivairios žinios:

Grzybe plauku.—sudejimas plauko ir odos galvos. Priežastis slinkimo plauku ir žilimas.—Kaip užlaikyti svelkatą ir išauginti plaukus.—Ir kaip tai 1 penkius savaitis treti gražius plaukus.—Žili plaukuai. [illegible] klavonces nuo užganedintu [illegible]

GYDYMAS DYKAI.

Mes galeme pertikrenti kiekviena, kad gydymas CALVACURA sulaiko slinkimą plauku prašalina plaiskotes ir augina grazius plaukus Už 10 centu arba krasos markems prisiustus sykiu su Jusu antrašu. Mes siuciame kiekvienam dolerine dežute Calvacura—os N. 1 ir knygute "Teisybe Apie Plaukus." Išpiaukete žemiau atspaustą kupona ir siuskete šianden.

Union Laboratory, Box 542, Union, N. Y.
UNION LABORATORY,
Box 542, Union, N. Y.

Siučiu 1 dedamas 10 centu del apmokejimo kaštu persiutimo, meldžiu išsiustiman tos dėžės jusu dolerine dežute Calvacura N. 1 ir knygute "Teisybe Apie Plaukus." (Pasiuskete sykiu kupona su jusu antrašu.)

Prie šsinarinimo ir įsipjovimu

Tuojau įtrink D-ro Richter'io

PAIN-EXPELLER

Nuo 50 metų nesuvadžiojantis ir letuvnikų numylėtas naminis budas

Tikris tiktai su pažymėta marke "ĮKARA"

25c. ir 50c. butelukas visose aptiekose arba stačiai nuo

F. AD. RICHTER & CO.

74-80 Wishington Street, New York, N. Y

Advokatas ir Notarius

K. Kraucziunas

403 Lyon Building
SEATTLE, WASH.

Veda provas asabiškai visuose suduose. Pribuna į kitas valstijas ant pakvietimo, taip gi duoda patarimus per laiškus.

PATARMĖS MERGINOMS

Apie Lyties Dalykus

PARAŠĖ M. H. SANGER

Su paveikslais

LABAI NAUDINGA IR PAMOKINANTI KNYGA. Kaina 50c.

Reikalavimus ir pinigus siųskit šiuo adresu:

J. STROPUS,
6 Loring St., So. Boston, Mass.

Pinigus geriausia siųsti money orderiu, bet kam tas neparanku, gali siųsti paštos markėmis.

Baisenybės Karės Kančių Europoje Bus Užmirštos

Jeigu Jus turėsit ant savo stalo gero vyno, alaus ir kitų gėrimų, kuris pirktas didžiausioj ir geriausioj gėrimų krautuvėj.

Ateikite, mes užganėdinsim jus.

J. CARTUN
401-3-5 South St., Philadelphia, Pa.

Keyston Telephone Main 66-11.

Dr. Samuel Gordon's

Dispensary's

S. W. Cor. 4th & McKeen Streets, Philadelphia, Pa.

Patarimas ir vaistai 50c. Atsilankymas pas ligonį $1.00. Pasekmingai gydau ligonius jau 10-ti metai.

Ofiso valandos: Nuo 8 iki 10 ryto,
Nuo 7 iki 9 vakaro.

Gera Proga!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) $1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta) 35c

Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Kovos" ir $1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c pigiau.

P. MIKOLAINIS
R. F. D.—Route 2, Hudson, N. Y.

TEISINGIAUSIA IR GERIAUSIA LIETUVIŠKA

APTIEKA

Sutaisau receptus su didžiausia atida, nežiurint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienatinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoj. Gyduolių galit gaut, kokios tik pasaulyj yra vartojamos. Galit reikalaut per laiškus, o aš prisiųsiu per expresą.

K. ŠIDLAUSKAS
Aptiekorius ir Savininkas
226 Broadway, kampas C Street
SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. So. Boston 21014 ir 21013.

"KARDAS"

Mėnesinis Illiustruotas Žurnalas

Pašvęstas naikinimui prietarų ir tamsos iš tarpo Lietuvių.

"KARDAS"

visuomet papuoštas gražiais ir juokingais paveikslais "Karde" telpa pamokinanti ir juokingi pasiskaitymai

"Kardo" turtingumas iš kalno užtikrintas, kadangi "Kardo" redaktorium yra žinomas visuomenės veikėjas ir publicistas Drg. BAGOČIUS. Minėti faktai kalba, jog kiekvieno lietuvio pareiga užsirašyti "Kardą"

Kaina metams $1.00 Užrubežyje $1.25c.
Pavienis numeris 10c.

Del pažiurėjimo siunčiam tik tiems, kurie prisiunčia 10c.

Adresuokit šitaip: "KARDAS"
149 Millbury St. Worcester, Mass.

AISOPO PASAKOS

Aisopo Pasakos, tai vienintėlis veikalas lietuvių kalboje. Svarbu ir naudinga kiekvienam jas įsigyti. Tai yra didelė knyga: 360 puslapių su 110 gražių paveikslų, talpina savyje 301 pasaką. Yra daugybė komentarų. Vignetės speciališkai pritaikintos, net malonu paimti į rankas. Tinkami pamokinimai seniems, jauniems ir mažiems.

Aisopo Pasakos yra svarbios netik savo gražumu, bet ir gilia bei labai rimta prasme. Kiekvienam gyvenimo atsitikime, kiekvienam žmogui, kiekvienai žmogaus ydai rasi kuopuikiausius prilyginimus Aisopo Pasakose. Iš jų gali daug ko pasimokinti pats ir pamokinti kitus, nes jose yra neišsemiamas šaltinis. Iš jų galima net ir viešose prakalbose pasinaudoti, o ką besakyti apie šiaip draugiškus pasikalbėjimus, kur mielas svetys yra tas, kas moka gražia kalba bei puikiu pasakojimu visų atidžią užimti.

Papieros viršeliuose $1.25, audimo apdaruose $1.50.

Reikalaudami prisiuntimo kningos, išrašyk Money Orderį žemiau padėtu adresu:

A. B. STRIMAITIS
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Vietos Žinios

7,000 MAŠINISTŲ STREIKAS

Streikuoja 7,000 mašinistų; reikalauja 8 val. darbo dienos. Streikas labai trukdo amunicijos dirbimą miesto ir apylenkės dirbtuvėse. Kompanijos sutinka mokesčio darbininkams pakelti, bet darbo dienos trumpinti nenori.

4 LIEPOS AUKOS.

Nepriklausomybės dienoje 4 liepos (Fourth July) Philadelphijoj sužeista 214 asmenų; 1 jų mirė. 125 žmonės sužeista leidžiant fajerverkus, kiti pistolietų ir revolverių kulipkomis. 5 žmonės maudydamies prigėrė Schuylkill ir Delaware. Pernai buvo sužeista 185. Mat, karo upas kįla.

Įdomu sulygint tas savo išliuosavimo gerbimas su noru pavergt kitus kraštus.

LIETUVIŲ PIKNIKAS.

Didysis lietuvių piknikas buvo liepos 4 d. Maple Grove. Jį rengė 6 Philadelphijos katalikų draugijos. Oras buvo puikus, ir dalyvavo kokia pora tukstančių žmonių. Ištuštino daugybę bačkų. Be tų bačkų, be girtuokliavimo ir pasigėrusių "lietuviško" dainavimo daugiau nieko beveik nebuvo matyt ir girdėt. Jokių kulturingų pasilinksminimų, jokios dailės! Tik mažiukė saujelė žmonių kitaip linksminosi, bet ir pas juos išpradžių be rudžio nuobodu buvo.

D. V. KAPSUKO PRAKALBOS.

Pėtnyčios vakare, Majestic svetainėje, d. V. Kapsukas pasakė ilgą, nepaprastai turiningą prakalbą tema: "Lietuvos likimas po karei".

Buvo apie 300 žmonių. Visi patenkinti tąja gilia politikos prakalba.

D. V. Kapsukui baigus kalbėti, d. J. V. Stilson Keliaujančio Knygyno vardu paprašė susirinkusiųjų šiek-tiek paaukauti kovai delei žodžio laisvės Philadelphijoj.

Jeigu dar sykį policija, tarnaudama kunigams, bandys uždrausti ar tai Mockui ar kokiam kitam kalbėtojui prakalbas, tai teismo keliu bus išimta "injunction" prieš policijos sauvalią.

Kovai del žodžio laisvės surinkta apie $13.00 aukų, prakalbų lėšų padengimui — $6.00 su centais. **Dž. K.**

MIESTO GATVĖS.

Policija dalina visiems namų šeimyninkams ir krautuvninkams tam tyčia lapelius, kuriuose prašoma, kad stengtųsi gatves švariau užlaikyti, nemėtytų gatvėse popierų, nešluotų į jas atmatų ir tt. Ištikrųjų, toks nešvarus miestas, kaip Philadelphia, retai kur galima matyt. Vienok tokie policijos prašymai nieko negelbės, kol patys gyventojai per savo atstovus neprispirs miesto valdybos tuo rupintis.

"Labdarybė ir Žmoniškumas"

Istoriškai sociologiška knygelė, su išvedimais, kaip šelpti nukentėjusius nuo karės ir kitų nelaimių. Joje yra daug kas naujo; į patį laiką, kada labdarybė pradėta revoliucioniškai keisti. Beto čia telpa "Paralyžius pirmeiviškose draugijose" ir kiti raštai. Tas viskas telpa pirmoje knygelėj (liepos m.) naujo mėnesinio žurnalo vardu **"TIESA"**. Tai yra darbininkų tiesa, ir tik su jų pagelba "Tiesa" žada gyvuot. Kaina 1 dol. metams (užrubežyj $1.15); pusei metų 60c; numeris 10c; pažiurėt numeris irgi 10c.

Kas skaitė "Dilgėles" (kurios jau neis), ir yra užsimokėję, gaus "Tiesą". Kiti malonėkit dabar užsirašyt.

Adresuokit šiaip:

J. BALTRUŠAITIS
2029 Fifth Ave., Pittsburgh, Pa.

BUENOS AIRES, ARGENTINA.

Aukos, surinktos Br. Vargšo pašalpai. Surinktos LSS. 2 kuopos.

Aukavo: A. Olekna 1 p., P. Jasinskas 1 p., M. Adamonis 1.10, K. Baltušninkas 1.20, J. Vasiliauskas 1.15, K. Jazakas 1.00, A. Čiaponis 1.00, J. Kaikaris 1.00, N. Martutaitis 60c, J. Balakas 50c, B. Bražulis 60c, J. Taraška 50c, J. Skeberdis 1.00, A. Jasinskas 1.50, J. J. Jasinskas 1.50, J. Žvirblis 50c, B. Žemaitis 50c. Viso albo $15.65.

(Aukos priimta ir perduota. Ačiu. **A. Kairys).**

Prie augščiau minėtų aukų paragino mus prisiųstas VIII Raj. L. S. S. atsišaukimas. Atleiskite, draukai, kad mes tiek tejstengėme surinkti.

Draugiškai **J. Kaikaris,**
LSS. Sekr.

APYSKAITA

LSS. X Rajono nuo gegužės 23 d. 1915 m. iki balandžio 23 d. 1916.

74 kuopa	$6.05
87 kuopa	8.75
29 kuopa	20.90
26 kuopa	9.20
18 kuopa	15.95
106 kuopa	1.15
187 kuopa	12.16
160 kuopa	.60
21 kuopa	1.50
77 kuopa	8.80
238 kuopa	3.30
73 kuopa	9.30
63 kuopa	5.30
190 kuopa	3.60
44 kuopa	12.90
Senų pinigų buvo	7.01
Viso įėjo	$126.47
Išlaidos:	
Agitacijos lapeliai	$5.00
Pasiuntimas pinigų	.07
Maršrutas St. Michelsono	82.77
Krasos ženkleliai ir atvirutės	.37
Susin. rašt. A. Metelioniui	16.94
Agit. Kom. K. Starkevičiui	1.41
Iždininkui V. Katiliui	3.15
Konferencijos svetainė	1.00
Finans. rašt. A. Lietuvninkui	.62
St. Michelsono maršr. plakatai	7.66
Pasiuntimas pinigų	.12
Popiera, plunks., juodyla, paiš.	.35
Viso išlaidų	$119.46
Įplaukų	$126.47
Atėmus išlaidas	$119.46
Bėgantiems reikalams lieka	7.01

X-to Raj. ižd. **V. Katilius.**

EASTON, PA.

Dešimtukai S. P. priešrinkiminei agitacijai.

LSS. 42 kp. susirinkime draugai suaukavo $2.70, per aukų rinkėjus: J. Bubolą ir O. Bočinskaitę. Aukavusių pavardės: H. Milevich 40c, K. Blekonis, D. Gustis, J. Šlegerienė, V. Nerienė, J. Matonienė, M. Tilvikas, J. Jokimas, A. Gaitis, Paulauskienė ir Z. Žemulis po 10c. Viso 1.70. Per kitus aukų rinkėjus: F. Vyturį ir M. Ragauską surinkta nuo šių ypatų: V. Stankus, J. Stankienė, K. Gaudutis, J. Gaudišius, V. Gedvilas, A. Beliauskis, J. Gabalis, K. Dibulskis, O. Meškauskienė, J. Meškauskas, S. Pikelis, K. Lukauskas, P. Meškauskienė, P. Jucius, P. Kazlauskienė, J. Kasan., J. Sokol, A. Biga, A. Jankauskas, F. Lynchgo, K. Berukštienė, A. Simutis, M. Senet, O. Lynchgo, M. Bondžiukiutė, K. Judickis, O. Cvierkienė, P. Narvilas, K. Mažrimas, J. Višniauskas, J. Novokovski, J. Stankus, P. Klova, O. Kubilienė, J. Baniulis, P .Stankus, V. Kaulis, A. Biga. Viso 3.80. Išviso $8.20. Money Orderis ir prisiuntimas 10c. Viso pasiųsta į Chicago National Office Socialist Party $8.10.

LSS. 42 kp. sus. sekr.
F. Bačkys.

GRAND RAPIDS, MICH.

Žodis LSS. 51 kp. choristams.

Draugai! Kurie prigulit prie kuopos choro, vyrai ir merginos, malonėkite atsilankyt į repeticijas, kurios laikomos kas ketvergą kiekvienoj savaitėj L. S. Dr-jos svetainėj. Nereiktų čia man rašyt šitas paraginimas, bet aš esu priverstas, kadangi matau, kad musų giedorių veikimas žymiai menkėja, ypatingai vasaros sulaukus, netik repeticijosna neatsilanko, bet prisiėjus reikalui nė dainuot neateina. Draugai, neduokime chorui pakrikti. Krutėkime ir veikime! **S. Naudžius.**

KUOPŲ SUSIRINKIMAI.

WORCESTER, MASS.—LSS. 40 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlioj, 9 d. liepos (July), 10 val. iš ryto, svetainėje 29 Endicott St. Visi nariai malonėkite atsilankyti. — Fin. sekr. **E. Z. Savisha.**

N. S. PITTSBURGH, PA.— L. S. S. 55 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlioj, liepos (July) 9; prasidės kaip 9:30 ryte, svet. A. P. L. A. 1241 Reedsdale St., N. S. Pittsburgh, Pa. Ateikite visi, nes turėsime daug naujų dalykų svarstyti: kaip tai: rinkimas delegato į LSS. 9-tą suvažiavimą, balsavimai 3-čio Rajono reikaluose ir taip daug įdomių dalykų bus iš 3-čio Raj. 27-tos konferencijos. Nepraleiskite minėto susirinkimo. — Pret. sekr. **J. I. Alexis.**

MENESSEN, PA.—LSS. 116 kp. susirinkimas įvyks 9 d. liepos, nedėlioj. Draugai ir Draugės, malonėkite pributi visi susirinkiman. Atsiveskite ir draugus prisirašyti prie musų naujai susitvėrusios kuopos. — **M. B.** sekr.

MANCHESTER, N. H.

LSS. III Raj. Ag. Kom. su pagalba vietinių draugų rengia 9 d. liepos prakalbas del atgaivinimo LSS. 171 kuopos. Prakalbos įvyks Kanados svet., 149 Manchester St. Pradžia 2 val. po pietų. Aš manau, kad kuopą atgaivinsime, nes prijaučiančių turime. Suprantama, pradžia sunki. **A. Zubkus.**

PADĖKAVONĖ.

Nuo LSS. 3-čio Rajono 27-tos konferencijos delegatų, 25 d. birželio, 1916, Pittsburgh, Pa.

Tariame ačiu draugui G. G. Parcevskiui, kuris aukavo 3-čiam Raj. $1.00 per konferenciją; smulkių aukų surinkta R. K. Š. Fondui $3.75. Visiems aukavusiems varde LSS. 27-tos konf. ištariu ačiu.

LSS. III Raj. prot. sekr.
J. I. Alexis.

PAJIEŠKOJIMAS.

Pajieškau Veronikos Srogaičios; Kauno gub., Panevėžio miesto. Girdėjau, kad yra atvažiavus į Ameriką kokie 7-8 metai atgal. Meldžiu jos, arba kas ją žino, atsišaukt; turiu labai svarbų reikalą. Kas apie tai praneš, bus atlyginta.

Kazimieras Povilionis,
P. O. Box 164, New Kensington, Pa.

Ar Lis Ar Snigs Vis Viena Įvyks

Didžiausias PIKNIKAS

Surengtas bendromis spėkomis L.S.S.-gos S.P. 66 ir 71 Kuopų

Subatoj, 8 d. Liepos-July, 1916

CALEDONIA GROVE, CHARLES RIVER
Springs Street, West Roxbury, Mass.

Pradžia nuo 10 val. ryto ir trauksis iki nakties.

GERBIAMIEJI! Šis surengtas piknikas turėjo įvykti [illegible] d. birželio, bet kai jau žinoma, delei lietaus piknikas ne[illegible] vyko. Nors didelėj salėj galima buvo smagiai linksmintis [illegible] lietui lyjant, tečiaus rengėjai trokšta pilnai užganėdint sa[illegible] publiką. Delto nežiurint lėšų pikniką atidėjo ant 8 d. [illegible] pos. Taigi išgarsintas piknikas da su pagerinimais įvy[illegible] nežiurint koks butų oras.

Delto visi, kas tik skaitėt pirmesnį apgarsinimą, gali[illegible] drąsiai važiuoti, nes piknikas tikrai bus.

Visus širdingai užkviečia KOMITETAS.

PASARGA: Važiuojantiems iš Bostono, reikia imti el[illegible] vei South iki Forest Hills, o iš ten paimt karą Charles R[illegible] ver Bridge, ir nuveš iki daržui. Iš Bostono tik 5c iki piknikui.

LIGONIO ŠEIMYNOS PADEJIMAS JEI JISAI NEPRIGULI PRIE

S. L. A.

Visi lietuviai rašykitės prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kur galite apsaugoti savo gyvastį ant $150 iki $1000 ir priegtam, mokėdami po 30 c. į mėnesį, gaunate iš S. L. A. po $6.00 į savaitę pašalpos ligoje.

Reikalaudami informacijų, kreipkitės šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS, S.L.A. Sekr.
307 W. 30th St., New York City.

Elektros Šviesos Vertė

Dabartiniam laike yra labai mažai pirkli, kurie nesupranta, kad šviesikrautuvė reiškia daugiaus preybos iš publikos ir daugiaus darbo iš darbininkų. Jeigu Jųs [illegible]tosite elektros šviesą, Jųs n[illegible] turėsite geriausį metodą šv[illegible]one, bet Jųs taipgi gausite ir [illegible]ą apgarsinimą.

Mazda lempos perkirto prekę elektros švisos daugiaus negu ant pusės.

Mes busime linksmi pasakyti Jums kiek kaštuos įvedimas elektros šviesos į Jusų namus arba į vietą prekybos.

THE PHILADELPHIA ELECTRIC COMPANY

Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikietų.

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

"Rankpelnis"

Savaitinis laikraštis. Leidžiamas Lietuvių Socialistų Sąj. Did. Britanijoj.

Geistina, kad amerikiečiai susipažintų su tos pačios idėjos draugais, gyvenančiais Škotijoj per "Rankpelnį".

Kaina metams $2.00.

Adresuokite:
"RANKPELNIS."
76 Main St., Bellshill, Scotland.

Geriausias budas dėl itrin[illegible]

Neturi stokuot nei viename na[illegible] D-ro Richter'io

PAIN-EXPELLER

Jau nuo 50 metų yra vienu iš num[illegible] naminių budų pas lietuvnikus [illegible] visame pasaulyj.

Tikras tiktai su pažymėta mark[illegible] "IKARA"

25c. ir 50c. butelliukas visose aptiekose [illegible] stačiai nuo
F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street, New York.

Ar Turi Prastą Britvą

Prisiųsk man savo prastąją britvą ir $1.00, o aš Jums prisiusiu $2.00 vertės gvarantuotą, geriausią britvą ir $1.00 vertės britvai akmenį (galastuvą). Aš parduodu $2.00 vertės gvarantuotas britvas už $1.00, o britvos galastuvus $1.00 vertės parduodu už 50c. Taigi, už jusų prastąją britvą aš jums duodu minėtą britvos galastuvą. Jeigu neturi jokios britvos, tad prisiųsk $1.00, o gausi minėtą gvarantuotą britvą. Aš pilnai gvarantuoju mano prisiųstas britvas ir jeigu negera, atmainau ant kitos.

Prisiuntimo lėšų kelis centus tur apmokėti patįs pirkėjai. Negeras britvas siųskite per pačtą, o dolerį įdėkitę į paprastą laišką ir apsiųskite šitokiu adresu: (28)

J. WARKAL,
So. Erie Sta., Box 25, Erie, Pa.

PARSIDUODA NAMAS.

6 kambarių; lotas 14½ pėdų pločio, 90 pėdų ilgio. Parsiduoda lengvu išmokesčiu. Namas stovi dailioje Richmondo dalyj. Kas norėtų įgyti sau dailų ir patogų namą, kreipkitės į "Kovos" administraciją, 229 N. 6th St., Phila., Pa. (27)

KAM LEIDI SLINKTI SAVO PLAUKAMS?!

Neturėsi daugiau kaltunuotų, rėsvų, krintančių, pleiskanuotų, apmirusių, žodžiu—liguistų plaukų—ko turėtumei visuomet gėdinties, nes tas daro Tau neapsakomą nemalonumą—jeigu tik umai pradėsi vartot musų sutaisytus plaukams vaistus "Dermafuga". Geresnių plaukams vaistų už "Dermafugą" nėra!

"Dermafuga" padarys tą, kad Tavo plaukai bus tankus, švelnus ir skaistus! Oda Tavo galvoje bus [illegible]ra, pleiskanos išnyks ant visada, o plaukai niekad daugiau nesi[illegible]. Busi patenkintas savo plaukais! [illegible] pavydėk kitų puikiems plaukams, nes pats gali turėti dar dailesnius.

Reikalaujant prisiųsime Tau pa[illegible] suvis dykai išbandymui "sampl[illegible]". Prisiųsk 10c stampomis persiuntimo lėšų, gausi išbandymui dėžutę "Dermafugos" veltui, sykiu ir broši[illegible] užvardytą: "Puikus Plaukai".

ARGIL SPECIALTIES CO.
Dept. K.
P. O. Box 37, Philadelphia, Pa.

Karsztos liepos dienos jau czia.

Įgykite naują save šildantį **'IWANTU"** gerą, dubultavo smailumo prosą.

ir prosykit prosinius vėsiu budu, — lengvu budu ir geru budu

Tik vieną protą tereikia vartoti. Jis greitai sušyla ir esti karštu taip ilgai, kiek jums reikia.

Jums sutaupina bereikalingus žingsnius nuo lentos prie karšto pečiaus.

Geriausiai už viską, tai kaina, kainuoja taip mažai įgyti ir vartoti jį.

VIENO CENTO VERTĖS GAZO UŽTENKA TRIMS VALANDOMS PROSYMUI.

Visa prekė su staliuku ir 6 pėdų gazo triubukėmis $3.50.

Lengvi išmokesčiai: 50c įmokėt ir 50c ant mėnesio.

Ateikite pažiurėt įtaisymą musų kambariuose arba paprašykit prisiųst musų įgaliotinį.

The United Gas Improvement Co.

Broad and Arch Streets
1706 North Broad Street
2209-11 North Front Street
135-37 South 52nd Street

Broad and Tasker Streets
4419 Frankford Avenue
Germantown & Maplewood Av.
4236 Main Street, Manayunk.